

Raadsstuk

Onderwerp: actieprogramma Sociale Veiligheid 2011

Reg.nummer: VVH/VHR 2010/99764

1. Inleiding

Voor het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid zijn door het Rijk voor 2010 en 2011 middelen beschikbaar gesteld. In het jaarlijkse actieprogramma Sociale Veiligheid wordt de inzet van deze middelen vastgelegd. Het kader voor het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 wordt gevormd door de Nota Integrale Veiligheid en de Nota Integraal Handhavingsbeleid. Parallel aan de analyse en keuzes die gemaakt worden in deze nota's wordt ook in het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 prioriteit gegeven aan de aanpak van jeugdproblematiek, aan de aanpak van problemen in de binnenstad en aan de realisatie van wijkgericht werken. De ordening van het actieprogramma is echter gebaseerd op de belangrijkste activiteiten die in de praktijk voor deze thema's worden uitgevoerd: de aanpak van diverse vormen van overlast en verloedering, het creëren van een veilige woon- en werkomgeving en het realiseren van een afname van delinquenten in Haarlem door een sluitende persoonsgerichte aanpak.

In de programmabegroting is het actieprogramma onderdeel van Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving.

2. Voorstel aan de raad

Het college stelt de raad voor:

1. De prioriteiten in de Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 met één jaar te verlengen.
2. Kennis te nemen van het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011.
3. De decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid 2011 van € 1.150.000 via de begroting 2011 beschikbaar te stellen door een verschuiving van programma 10 naar programma 2 en als volgt te verdelen:
 - € 745.000 voor de Aanpak overlast en verloedering;
 - € 162.500 voor Veilig wonen, ondernemen en naar school;
 - € 222.000 voor Een sluitende keten.

3. Beoogd resultaat

De bestuurlijke ambitie in het actieprogramma Sociale Veiligheid 2010 is dat Haarlem één van de veiligste steden van Nederland blijft en structureel tot de top 5 van veiligste steden met een inwonersaantal van 100.000+ behoort. Concreet dient het actieprogramma in dat kader bij te dragen aan: een afname van overlast, veiliger wonen, ondernemen en naar school en een afname van delinquenten in Haarlem door een sluitende persoonsgerichte aanpak.

4. Argumenten

1.1 De prioriteiten uit Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 zijn nog steeds actueel en gelden als kader voor het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011.

De nota's Integrale Veiligheid en Integraal Handhavingsbeleid worden vanaf 2012 samengevoegd tot de Nota Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid 2012-2016, omdat is gebleken dat de prioriteiten in beide nota's grotendeels overeenkomen en het voordelen biedt als de beleidscyclus van de nota's gelijk loopt.

2.1 Het voorstel is noodzakelijk voor de verwezenlijking van de programmabegroting 2010 – 2014.

Het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 past binnen het programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving en geeft uitvoering aan het beleidsveld Sociale Veiligheid. De programmadoelstelling is dat Haarlem een duurzaam leefbare en veilige stad moet blijven. Geweld, overlast, verloedering en gebrek aan respect voor regels moeten met kracht bestreden worden. Daarbij is onveiligheid geen statische begrip en prioritering is daarom onoverkomelijk. De komende jaren staat derhalve een aantal prioriteiten centraal: leefbaarheid van wijken, overlast in de binnenstad, overlastgevende jeugd, evenementen en de bestuurlijke aanpak van criminele samenwerkingsverbanden. Door een zichtbare en goed uitgeruste handhavingsorganisatie en een actiegericht en integraal veiligheidsbeleid wordt aan deze prioriteiten gewerkt.

3.1 De gemeente Haarlem heeft samen met de ministeries van BZK en WWI en veertig andere gemeenten het manifest Bestrijding Overlast en Verloedering getekend.

Het manifest loopt tot en met 2011 en dient de bestrijding van overlast en verloedering een extra impuls te geven. De bestrijding van overlast en verloedering is een speerpunt van beleid voor zowel Rijk als gemeenten. Alle gemeenten hebben maatregelen aangeleverd die zij specifiek inzetten om overlast en verloedering te bestrijden. De gemeente Haarlem heeft het actieprogramma Sociale Veiligheid 2010 aangeleverd en heeft daarbij aangegeven welke maatregelen in het programma zijn opgenomen om overlast en verloedering in Haarlem te bestrijden.

3.1 Het creëren van een veilige woon- en werkomgeving behoort tot de prioriteiten die in de Nota Integrale Veiligheid en de Nota Integraal Handhavingsbeleid zijn gesteld.

Het creëren van een veilige woon- en werkomgeving is een belangrijk onderdeel van wijkgericht werken en sluit naadloos aan op de werkwijze die het college voorstaat met de wijkcontracten.

3.1 De realisatie van een sluitende keten op persoonsniveau is een belangrijke doelstelling van het Veiligheidshuis.

De gemeente Haarlem heeft zich gecommitteerd aan het regionale samenwerkingsverband binnen het Veiligheidshuis met als doel recidive van daders zoveel mogelijk te voorkomen en de relatie tussen strafrechtketen en zorg te verbeteren.

5. Financiële paragraaf

Het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 wordt gefinancierd vanuit de decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid. Het Ministerie van BZK heeft voor 2010 € 1.600.000 beschikbaar gesteld. Voor 2011 is € 1.150.000 beschikbaar. Dit bedrag is als stelpost geraamd op programma 10.

Voor een totaaloverzicht van de verdeling van de beschikbare middelen wordt verwezen naar de bijlage 2 (Overzicht besteding middelen Leefbaarheid en Veiligheid).

De personele inzet door de gemeente ten behoeve van de uitvoering van het actieprogramma 2011 wordt gedekt uit de reguliere (personeels)budgetten.

6. Kanttekeningen

2.1 Het is niet noodzakelijk de begrote kosten aan te wenden voor de uitvoering van het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011.

Haarlem wil graag één van de veiligste steden van Nederland blijven en structureel tot de top 5 van veiligste steden met een inwonersaantal van 100.000+ behoren. Uit de Omnibus 2009 blijkt dat het percentage Haarlemmers dat zich wel eens onveilig voelt is gestegen.

2.1 De begrote kosten kunnen ook aan andere thema's op het gebied van sociale veiligheid worden besteed.

De prioriteiten die in het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 zijn gesteld komen voort uit de Nota Integrale Veiligheid en de Nota Integraal Handhavingsbeleid. Beide nota's zijn vastgesteld door de gemeenteraad. Tevens is het actieprogramma onderdeel van Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving.

2.1 De begrote kosten zijn niet structureel.

Er is op dit moment vanuit het ministerie van BZK nog geen duidelijkheid over de beschikbaarheid van middelen voor leefbaarheid en veiligheid vanaf 2012. Om die reden bevat het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 geen structurele (project)uitgaven.

7. Uitvoering

Het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 wordt in de loop van 2010 verder uitgebreid met concrete werkafspraken met interne en externe partners en zal in 2011 dienen als dynamisch werkdocument.

8. Bijlagen

1. Overzicht besteding middelen Leefbaarheid en Veiligheid 2010 en 2011
2. Het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011

Het college van burgemeester en wethouders,

de secretaris

de burgemeester

Raadsbesluit

De raad der gemeente Haarlem,

Gelezen het voorstel van het college van burgemeester en wethouders

Besluit:

1. De Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 met één jaar te verlengen.
2. Kennis te nemen van het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011.
3. De decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid 2011 van € 1.150.000 via de begroting 2011 beschikbaar te stellen door een verschuiving van programma 10 naar programma 2 en als volgt te verdelen:
 - € 745.000 voor de Aanpak overlast en verloedering;
 - € 162.500 voor Veilig wonen, ondernemen en naar school;
 - € 222.000 voor Een sluitende keten.

Gedaan in de vergadering van (wordt ingevuld door de griffie)

De griffier

De voorzitter

Bijlage 1:

Overzicht besteding middelen Leefbaarheid en Veiligheid

Decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid	2010	2011
Beschikbaar voor 2010 en 2011 (incidenteel)	1.600.000	1.150.000
Besteding Actieprogramma Sociale Veiligheid:		
1. Aanpak overlast en verloedering	-510.000	-745.000
Jeugdinterventieteam	-250.000	-300.000
Jongereenteam	-80.000	
Aanpak Alcohol en drugs Jeugd	-50.000	
Jeugdtoezicht		-50.000
Ontwikkelen extra aanpak betrokkenheid ouders		-45.000
Stichting HALT Kennemerland	-60.000	-60.000
Actieprogramma uitgaan in Haarlem	-50.000	-50.000
Aanpak overlastsituaties	-20.000	-20.000
Handhaving afval		-220.000
2. Veilig wonen, ondernemen en naar school	-202.500	-162.500
Buurtbemiddeling	-50.000	-50.000
Politiekeurmerk veilig wonen	-100.000	-60.000
Voortzetting Keurmerk Veilig Ondernemen	-52.500	-52.500
3. Een sluitende keten	-142.000	-222.000
Gemeentelijke bijdrage aan het Veiligheidshuis	-80.000	-80.000
Gemeentelijke inzet Veiligheidshuis	-62.000	-62.000
Geïntegreerde aanpak Verslaving en Overlast		-80.000
4. Aanvullende besluiten 2009 en 2010 extra besteding middelen 2010	-705.000	0
BIBOB	-50.000	0
Handhaving afval	-300.000	1)
Aanpak illegale onderhuur in de particuliere sector	-55.000	0
Jongerenwerk	-100.000	0
Handhavingsteam jongerenoverlast	-200.000	2)
Totaal	40.500	20.500

1) Handhaving afval is in 2011 opgenomen onder "Aanpak overlast en verloedering".

2) Handhavingsteam jongerenoverlast wordt in 2011 verricht vanuit reguliere handhavingcapaciteit HOO.

Actieprogramma sociale veiligheid 2011

Haarlem, 18 mei 2010

Inhoudsopgave

1	Inleiding	3
1.1	Uitgangspunten, achtergronden en doelstellingen	3
1.2	Overzicht acties sociale veiligheid 2011	4
1.3	Leeswijzer	5
2	Aanpak overlast en verloedering	7
2.1	Inleiding	7
2.2	Aanpak jeugdoverlast	7
2.3	Aanpak overlast binnenstad	16
2.4	Aanpak verloedering en overige vormen van overlast	20
3	Veilig wonen, ondernemen en naar school	25
3.1	Inleiding	25
3.2	Veilig wonen	25
3.3	Veilig ondernemen	28
3.4	Veilig naar school	30
4	Een sluitende keten	33
4.1	Inleiding	33
4.2	Veiligheidshuis	35
4.3	Gemeentelijk zorgaanbod	37
4.4	Signalering en preventie	40
5	Indicatoren en brongegevens	44
5.1	Aard en kwaliteit van de brongegevens	44
5.2	Overzicht doelstellingen en indicatoren	46
6	Financiën	47
	Bijlagen	
Bijlage 1	Afkortingen	49
Bijlage 2	Schematisch overzicht hoofddoelstellingen, doelstellingen en acties	50

1 Inleiding

1.1 Uitgangspunten, achtergronden en doelstellingen

Begin 2008 is binnen de gemeente Haarlem het Integraal Veiligheidsbeleid vastgesteld, zoals beschreven in de 'Nota Integraal Veiligheidsbeleid 2008-2010'. Eén van de uitgangspunten van deze nota is dat een veilig Haarlem om keuzes vraagt: veiligheid is een breed terrein en het is niet mogelijk om aan alle thema's evenveel aandacht te besteden. Daarbij wordt onderscheid gemaakt tussen fysieke en sociale veiligheid. Fysieke veiligheid heeft betrekking op alle risico's die het gevolg zijn van allerhande ongevallen - hiertoe is het actieprogramma fysieke veiligheid in 2008 vastgesteld. Sociale veiligheid heeft betrekking op alle risico's die het gevolg zijn van moedwillige (criminele) handelingen van derden. In de Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 is de keuze gemaakt om het beleid op het gebied van sociale veiligheid de komende jaren te concentreren op thema's die een extra impuls nodig hebben: Jeugd&Veiligheid, Veilige Binnenstad en Wijkveiligheid.

Hieruit volgden begin 2008 de twee actieprogramma's Veilige Binnenstad en Jeugd&Veiligheid. Deze programma's werden grotendeels gefinancierd vanuit GSB-gelden en hadden daarom een looptijd tot en met 2009. Vanaf 2010 is de decentralisatie-uitkering in de plaats gekomen voor de GSB-middelen. Begin 2009 is daarom besloten om voor 2010 één actieprogramma Sociale Veiligheid op te stellen. In het actieprogramma Sociale Veiligheid 2010 zijn alle activiteiten vanuit de oude actieprogramma's Jeugd&Veiligheid en Veilige Binnenstad samengevoegd tot één allesomvattend programma waarin alle activiteiten van de afdeling Veiligheid en Handhavingregie (VHR) op het gebied van sociale veiligheid terugkomen. Het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 is opgesteld volgens dezelfde methodiek en wordt tevens gefinancierd vanuit de decentralisatie-uitkering Leefbaarheid en Veiligheid. Voor de uitvoering van dit programma is € 1.129.500 benodigd. De personele inzet van alle betrokken partijen is gedekt uit reguliere middelen.

Het kader voor dit programma wordt gevormd door de Nota Integrale Veiligheid en de Nota Integraal Handhavingsbeleid. Deze nota's worden vanaf 2012 samengevoegd tot de Nota Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid 2012-2016. Daarom wordt ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma aan de raad verzocht de Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 met een jaar te verlengen. De prioriteiten die in de Nota Integrale Veiligheid 2008-2010 worden genoemd, zijn nog steeds actueel en gelden dus ook als kader voor het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011. In de programmabegroting is dit actieprogramma onderdeel van Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving. De bestuurlijke ambitie die in genoemde nota's en de programmabegroting geformuleerd wordt, is dat Haarlem één van de veiligste steden van Nederland blijft en structureel tot de top 5 van veiligste steden met een inwonersaantal van 100.000+ behoort.¹

Parallel aan de analyse en keuzes die gemaakt worden in de Nota Integrale Veiligheid en het Integraal Handhavingsbeleid wordt ook in dit programma prioriteit gegeven aan de aanpak van jeugdproblematiek, aan de aanpak van problemen in de binnenstad en aan de realisatie van wijkgericht werken.

Noot 1 In bijlage 2 is een schematisch overzicht opgenomen van het maatschappelijke effect, de hoofddoelstellingen, doelstellingen en acties.

De ordening van dit programma is echter gebaseerd op de belangrijkste activiteiten die in de praktijk voor deze thema's worden uitgevoerd: de aanpak van diverse vormen van overlast en verloedering, het creëren van een veilige woon- en werkomgeving en de realisatie van een sluitende keten op persoonsniveau.

Daarbij is vooral uitgegaan van wat er al gedaan wordt aan projecten en activiteiten bij de afdeling VHR en bij de verschillende partnerorganisaties, aangevuld met enkele nieuwe activiteiten die in 2010 zijn ontwikkeld en die in 2011 geïmplementeerd dienen te worden.

Ook is als uitgangspunt gehanteerd dat het actieprogramma concreet, uitvoerbaar, en zowel intern als extern gedragen dient te zijn. Om aan dit uitgangspunt recht te doen zijn de ketenpartners betrokken bij de invulling.

De gemeente is immers (slechts) één van de spelers in het kader van het lokaal veiligheidsbeleid. De effectiviteit van de uitvoering van het beleid en van dit actieprogramma is mede afhankelijk van een groot aantal organisaties en de onderlinge afstemming tussen deze organisaties. De gemeente neemt in dat werkveld een bijzondere positie in: zij is regisseur. Met dit actieprogramma is invulling gegeven aan de beleidsmatige regie op de betreffende thema's.

1.2 Overzicht acties sociale veiligheid 2011

In het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 staan in totaal 37 acties beschreven, verdeeld over de verschillende hoofdactiviteiten. Het gaat voornamelijk om acties waarvan de afdeling Veiligheid en Handhavingregie de initiatiefnemer en/of projectleider is. Ook zijn acties beschreven die geïnitieerd worden vanuit andere gemeentelijke afdelingen of vanuit externe partners zoals de politie. In de onderstaande overzichtstabel zijn alle acties uit dit programma opgenomen: hoofdactiviteiten zijn benoemd waar de verschillende acties zijn ondergebracht. In de kolom 'projectleider' staat de naam van de gemeentelijke afdeling of externe instantie die projectleider is van de betreffende actie. In het geval de afdeling VHR als projectleider staat genoemd, is tevens de looptijd van het project aangegeven. In de laatste kolom staat aangegeven in welke (sub)paragraaf de betreffende actie beschreven staat.

Doelstellingen	Hoofdfunctie	Actie	Projectleider	Looptijd	Paragraaf	
Afname jeugdoverlast	Aanpak van jeugd op straat	Jeugdgroepenoverleg	Afdeling VHR	Structureel	2.2.2	
		Jeugdinterventieteam	Afdeling VHR	2011	2.2.2	
		Jeugdtoezicht	Afdeling VHR	2011	2.2.2	
		Ontwikkelen extra aanpak betrokkenheid ouders	Afdeling VHR	2011	2.2.2	
		Inzet jongerenwerk	Afdeling JOS en WWGZ		2.2.2	
		Handhavingsteam jeugdoverlast	Afdeling HOO		2.2.2	
		Trajecten in balans en nieuwe kansen	Afdeling SoZaWe		2.2.2	
		SOM aanpak	Politie		2.2.2	
		Aanpak alcohol- en drugsgebruik	Aanpak alcohol- en drugsgebruik onder jongeren MUG, DOM, DOMST	Afdeling VHR Politie	Structureel	2.2.3 2.2.3
		Inzet HALT	Stichting HALT Kennemerland	Afdeling VHR	2008-2013	2.2.4
Afname overlast binnenstad	Aanpak uitgaansoverlast	Actieprogramma uitgaan in Haarlem	Afdeling VHR	2009-2014	2.3.2	
		Horecateam politie	Politie		2.3.2	
		Aanpak wapenbezit in opvanglocaties	Afdeling VHR	Structureel	2.3.3	
		Aanpak overlast directe omgeving opvanglocaties	Afdeling WWZ		2.3.3	
Minder overlastlocaties	Aanpak overlastlocaties	Unilocatie	Afdeling SoZaWe		2.3.3	
		Aanpak overlastlocaties	Afdeling VHR	Structureel	2.4.2	
		Ontwikkeling overlastmonitoringssysteem	Afdeling VHR	Structureel	2.4.2	
		Handhaving afval	Afdeling HOO		2.4.2	
Afname overlast en verloedering in wijken	Bromfietsoverlast	Herniestoppers	Afdeling VHR	2009-2012	2.4.3	
Veiliger wonen	Wijkcontracten	Wijkcontracten	Afdeling WZ		3.2.2	
		Wijkscans	Politie		3.2.2	
		Buurtbemiddeling	Afdeling VHR	2011	3.2.3	
Veiliger ondernemen	Samen veilig ondernemen	Politiekeurmerk veilig wonen	Afdeling VHR	2011	3.2.4	
		Veiligheid en handhaving bij evenementen	Afdeling VHR	2011	3.3.2	
Veiligere school	Veilige school	Veilig in en om school (VIOS)	Afdeling VHR	2010 - 2014	3.4.2	
Minder zeer actieve veelplegers	Gemeentelijk (zorg)aanbod	Gemeentelijke bijdrage aan Veiligheidshuis	Afdeling VHR	2011	4.2	
		Gemeentelijke inzet Veiligheidshuis	Afdeling VHR	2010-2011	4.2	
Minder zeer actieve veelplegers	Gemeentelijk (zorg)aanbod	Geïntegreerde Aanpak Verslaving en Overlast (GAVO)	Afdeling VHR	2011	4.3	
		Casemanagement vrijwillige nazorg ex-gedetineerden Jong Volwassenen	Afdeling VHR	2011	4.3	
		Jongvolwassen meerplegers	Afdeling VHR	2011	4.3	
		Huiselijk geweld	Afdeling WWGZ en JOS		4.3	
		Signalering en preventie	Ketenaanpak pooierboys		4.4.1	
			Verwijsindex nisciojongeren	Afdeling JOS		4.4.1
			Investeren in jeugd en identiteit	Afdeling VHR	Structureel	4.4.2
			Awarenesssystematiek voor professionals	Afdeling VHR	2009-2011	4.4.2

1.3 Leeswijzer

Het actieprogramma bestaat uit zes hoofdstukken. In de hoofdstukken 2, 3 en 4 staan alle acties beschreven. Hoofdstuk 2 gaat over de aanpak van overlast en verloedering, waarin de aanpak van jeugdoverlast, de aanpak van overlast in de binnenstad en de aanpak van verloedering en overige vormen van overlast zijn ondergebracht. Hoofdstuk 3 beschrijft de acties op het gebied van veilig wonen, veilig ondernemen en veilig in en naar school. In hoofdstuk 4 komt de realisatie van een persoonsgerichte, sluitende keten aan bod waarbij acties in en de gemeentelijke bijdrage aan het veiligheidshuis, het gemeentelijk zorgaanbod en signalering en preventie zijn beschreven.

Bij de beschrijving van de acties is een onderscheid gemaakt tussen de acties die door de afdeling VHR zijn geïnitieerd en de acties waarbij interne partners (andere gemeentelijke afdelingen) en externe partners (zoals politie) de projectleiding op zich nemen. Overigens worden alleen de acties van interne en externe partners beschreven indien de afdeling VHR een betrokken partner is. In dit programma is dus nadrukkelijk geen uitputtend overzicht opgenomen van alle acties die interne en externe partners ondernemen.

In hoofdstuk 5 staat een schematisch overzicht van de doelstellingen, indicatoren en bronnen die bij het opstellen van indicatoren zijn gebruikt. Daarbij is ook aangegeven wat de voor- en nadelen zijn van de verschillende bronnen en welke voorwaarden er gesteld moeten worden aan de kwaliteit van de informatie die daaruit voorkomt. Overigens kan verwacht worden dat de economische crisis een negatieve invloed zal hebben op de omvang van criminaliteit en overlast. Ook dat zal gemonitord worden.

Het laatste hoofdstuk van dit actieprogramma, hoofdstuk 6, gaat over de financiën. Aan de hand van een overzichtstabel staan alle benodigde budgetten voor de verschillende acties beschreven.

2 Aanpak overlast en verloedering

2.1 Inleiding

Overlast is van alle tijden en alle plekken. In elke gemeente zijn jongeren die behoefte hebben om rond te hangen op straat, is er uitgaanspubliek dat zich 's nachts op straat bevindt en zijn er dak- en thuislozen en verslaafden die een plekje zoeken in de openbare ruimte. In veel gevallen gaat het goed, maar er zijn ook situaties waar het behoorlijk uit de hand loopt en er sprake is van ernstige overlast of verloedering. Daar vormt Haarlem geen uitzondering op.

Een belangrijk onderdeel van de activiteiten die worden uitgevoerd om de sociale veiligheid in Haarlem te vergroten is dan ook de aanpak van diverse vormen van overlast en verloedering.

2.2 Aanpak jeugdoverlast

2.2.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

Afbakening domein

Overlast door (groepen) jongeren op straat wordt door een flink deel van de Haarlemers beschouwd als één van de belangrijkste veiligheidsproblemen die door de gemeente aangepakt moeten worden. Terecht, want bekend is dat veel criminaliteit door jongeren samen met anderen wordt gepleegd: jeugdcriminaliteit is in eerste instantie een groepsfenomeen. Geschat wordt dat ongeveer tweederde van de delicten door jongeren gezamenlijk wordt gepleegd. Daarbij gaat het vaak om vormen van (straat)criminaliteit die angstgevoelens kunnen opwekken, zoals (willekeurig) geweld en vernieling. In een groep komen sensatiezucht en impulsiviteit gemakkelijker tot uiting. Daarnaast kunnen jongeren elkaar aansporen en bepaalde grenzen overtreden. Wat begon als een op zich onbetekenend incident, kan in een groep uit de hand lopen of kan tot een plotselinge uitbarsting komen. In een groep kan men zich verschuilen en anderen verantwoordelijk stellen voor het gedrag (Hakkert e.a., 1998).

Om de (groeps)overlast en jeugdcriminaliteit terug te dringen én om het veiligheidsgevoel van buurtbewoners te vergroten, is het dan ook van belang dat de aanpak van jeugdgroepen in 2011 wordt gecontinueerd. De resultaten van de aanpak moeten duidelijk zichtbaar zijn, zowel voor de in kaart gebrachte jongeren als voor de bewoners die overlast ervaren. Om dit te bereiken worden bestaande en nieuw ontwikkelde instrumenten intensief en gecoördineerd op de groepen ingezet (o.a. het Jeugd Interventie Team, het Jongerenteam, jongerenwerk en Halt) en indien nodig worden hier nieuwe instrumenten aan toegevoegd.² De aanpak van overlast die veroorzaakt wordt door (overmatig)

Noot 2 Zo wordt op het moment van schrijven van dit actieprogramma een onderzoek uitgevoerd naar de achtergronden van de problematiek van jongeren in Haarlem, zodat in de toekomst beter onderbouwd kan worden waarom bepaalde instrumenten wel of niet worden ingezet en indien nodig nieuw beleid kan worden ontwikkeld. Een van de aanleidingen voor dit onderzoek was het geluid dat de groep Marokkaans-Nederlandse jongeren ernstigere overlast veroorzaakt dan groepen autochtone jongeren én dat hier specifieke problematiek aan ten grondslag ligt, terwijl dit niet met cijfers te staven is. Het onderzoek bestaat uit een enquête onder alle jongeren tussen 12 en 18 jaar volgens de methodiek van Communities that Care en uit interviews met professionals en vrijwilligers uit diverse buurten in Haarlem. De resultaten van het onderzoek worden verwerkt in de Nota Integraal Veiligheids- en Handhavingsbeleid 2012-2016.

alcohol- en druggebruik en het betrekken van ouders vormen hierbij blijvend aparte speerpunten. Daarbij moet aangetekend worden dat voor het uitvoeren van deze aanpak intensieve samenwerking tussen verschillende partners als de afdeling VHR, de afdeling Jeugd Onderwijs en Sport (JOS) en de politie nodig is. De effectiviteit van het jeugdbeleid en de aanpak van de politie zijn mede bepalend voor de aanwas van jeugdgroepen en jeugdcriminaliteit. Bovendien moet voor het uitvoeren van de aanpak gebruik worden gemaakt van de structuren en netwerken die binnen het jeugdbeleid beschikbaar zijn én van de structuren en aanpakken die door externe partners zoals de politie worden gerealiseerd. Interne en externe regie vormen samen daarom een succesfactor. Specifiek voor de aanpak van overlast door jeugdgroepen is de afspraak dat de afdeling VHR de verantwoordelijkheid heeft voor de organisatie van de aanpak van hinderlijke en overlastgevende groepen en individuen en de politie voor de aanpak van criminele groepen en individuen. De verantwoordelijkheid voor de aanpak van jeugdgroepen komt in de toekomst mogelijk bij het Veiligheidshuis te liggen, waar alle justitiële partners rondom jeugd samenwerken³. De afdeling JOS is verantwoordelijk voor het zorgaanbod en de signaleringsstructuur waar gebruik van wordt gemaakt.

Binnen de aanpak van jeugdoverlast wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Doelstelling 1:
Afname van jeugdoverlast

Indicatoren

Om te meten of de bovenstaande doelstelling wordt behaald zijn drie indicatoren opgesteld.

Indicatoren bij doelstelling 1:

- Het percentage inwoners dat in 2011 aangeeft dat overlast van groepen jongeren ‘vaak’ voorkomt is kleiner dan 19% (percentage 2007).
Bron: Omnibus en Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor Haarlem (2007)⁴.
- In 2011 is het aantal hinderlijke jeugdgroepen (shortlist), kleiner of gelijk aan 16 (aantal in 2009).
Bron: Politiegegevens.
- In 2011 worden er door de politie minder jongeren aangehouden voor overlast⁵ dan in 2010.
Bron: Basisvoorziening Handhaving (BVH politie).

Noot 3 Zie ook hoofdstuk 4.

Noot 4 Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma is afgesproken dat deze indicator opgenomen wordt in het Omnibus-onderzoek 2010. In het geval Haarlem besluit deel te nemen aan de Landelijke danwel een Regionale Veiligheidsmonitor, bestaat de mogelijkheid dat deze indicator daarin wordt opgenomen.

Noot 5 We onderscheiden daarbij de volgende vormen van overlast: drugsoverlast (E38), geluidsoverlast (F8134), overlast vuurwerk (M131 en E36) en melding overlast jeugd (E 35).

2.2.2 De aanpak van jeugd op straat

Acties VHR

Jeugd Groepen Overleg (JGO)	
Beschrijving	<p>Ieder stadsdeel heeft een Jeugd Groepen Overleg (JGO) voorgezeten door VHR. Als kernpartners zijn bij dit overleg betrokken: de gemeente, politie, jongerenwerk, Streetcornerwork en de Netwerkcoördinator Jeugd (voor 12+ jeugd). Afhankelijk van de problematiek van een groep kunnen andere partners bij de aanpak betrokken worden.</p> <p>In het Jeugd Groepen Overleg wordt op basis van de kennis van de (kern)partners een brede analyse van een groep en de door hen veroorzaakte problemen gemaakt. Op basis hiervan wordt een integraal plan opgesteld dat de volgende onderdelen kent:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Groepsgerichte aanpak - Situatie of domeingerichte aanpak (buitenruimte) - Persoonsgerichte aanpak <p>De kracht van de groepsaanpak is dat er op verschillende gebieden gelijktijdig en in afstemming wordt ingezet. Zo kan bijvoorbeeld op het moment dat een criminele leider van een groep in detentie zit, met de jongere meelopers uit de groep een intensief activiteitenprogramma gestart worden. Tegelijkertijd wordt op een plein betere verlichting aangebracht en worden samen met de buurt leefregels opgesteld waar handhaving extra op controleert. De overige oudere groepsleden worden actief benaderd door Streetcornerwork die hen waar nodig begeleid richting hulp/zorg, werk of school. Verslavingszorg organiseert een voorlichting over de negatieve effecten van drugsgebruik.</p> <p>Per JGO wordt voor circa twee geprioriteerde groepen een integraal plan gemaakt. Onderdeel van het plan zijn duidelijke afspraken over wie wat wanneer doet. De uitvoering van deze afspraken wordt in het JGO gemonitord.</p> <p>Voor het onderdeel ‘persoonsgerichte aanpak’ is in 2010 geïnvesteerd in een netwerkcoördinator Jeugd en een netwerk 12+ en in de aansluiting op het Veiligheidshuis, de netwerken rondom de Centra voor Jeugd en Gezin en de Verwijsindex. In dat kader is een privacyconvenant opgesteld. Verder was in 2010 het breder bekend maken van de aanpak een speerpunt: met name het informeren van en uitwisselen met stadsdeelmanagers, wijkteams van politie en jongerenwerkers. In dat kader is ook het boekje ‘De aanpak van problematische jeugdgroepen ontwikkeld’ en is een tactisch overleg ‘Jeugd en Veiligheid’ tussen de afdeling VHR (en eventueel de afdeling JOS) en de politie opgezet.</p> <p>In 2011 wordt deze aanpak voortgezet en verder doorontwikkeld. Onderdeel hiervan is dat bekeken wordt hoe de aanpak van criminele jeugdgroepen ondergebracht kan worden in het Veiligheidshuis en de samenwerking rondom criminele groepsleden uit overlastgevende (en hinderlijke) groepen versterkt kan worden.</p>
Doel	Het terugdringen van de (groeps)overlast, het verminderen van jeugdcriminaliteit en het vergroten van het veiligheidsgevoel van bewoners.
Looptijd	Structureel
Budget	Inzet capaciteit afdeling VHR

Jeugd Interventie Team	
Beschrijving	<p>Vanaf het voorjaar van 2009 is in Haarlem het Jeugd Interventie Team actief. Dit team wordt door de afdeling VHR ingehuurd en aangestuurd en bestaat uit drie veldwerkers en een coördinator van Streetcornerwork.</p> <p>De veldwerker is degene die op een groep afstapt en deze in samenwerking met de partners in kaart brengt. Credo is <i>'kennen en gekend worden'</i>. Zodra duidelijk is wie de groepsleden zijn en welke problemen wordt in het Jeugdgroepen overleg (JGO) afgesproken welke jongeren de veldwerkers actief gaan benaderen en gaan toeleiden naar school, (leer)werk en/of hulp. Hierbij wordt nauw samengewerkt met andere organisaties, die allen hun specifieke bijdrage leveren aan de (individuele) trajecten, die aan jongeren worden aangeboden. In het netwerk 12+ kunnen de veldwerkers aangewezen worden als casemanagers (wanneer zij hiervoor de meest geschikte partij zijn). Zij monitoren dan of een aanpak voor een jongere inderdaad tot stand komt en uitgevoerd wordt en onderhouden hierover het contact met de jongere.</p> <p>Naast de individuele begeleiding wordt er gewerkt aan beïnvloeding van het groepsgedrag, waarbij de veldwerkers 'normerend' werken: zij spreken jongeren aan op hun gedrag, als dat overlastgevend is.</p> <p>Op basis van de contacten met de doelgroep(en) worden ook signaleringen gedaan over ontwikkelingen/trends in problematiek, leefstijl en hulpvraag.</p>
Doel	Het verminderen van de jeugdoverlast en het verbeteren van de maatschappelijke positie en het perspectief van jongeren uit (geprioriteerde) overlastgroepen in Haarlem.
Looptijd	2011
Budget	€ 300.000, -

Jeugdtoezicht	
Beschrijving	<p>Vanaf september 2008 tot en met december 2010 zijn in Schalkwijk risicjongeren ingezet in het Jongerenteam.</p> <p>Onder begeleiding van het jongerenwerk en de politie werden op dinsdag thema-avonden gehouden en werd op donderdagavond en zaterdag toezicht gehouden in en om het winkelcentrum.</p> <p>De eerste resultaten van het Jongerenteam zijn positief. Ondernemers en beveiligers van het winkelcentrum zijn tevreden over de inzet van het Jongerenteam. Politie en jongeren begrijpen elkaar veel beter doordat ze contact met elkaar hebben. Ook andere (hang)jongeren in en om het winkelcentrum zijn hierdoor beter benaderbaar. De tijdsinvestering die het jongerenwerk en de politie binnen deze methodiek moeten leveren is echter groot. Daarom zal in 2010 onderzocht worden welke andere vormen van jongerentoezicht mogelijk zijn, waarna de methodiek wordt aangepast. Jeugdtoezicht wordt dus gecontinueerd in een aangepaste vorm, welke ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma nog verder worden uitgewerkt.</p>
Doel	Jongeren uit het criminele circuit houden en halen door hun levenswijze en gedrag op positieve wijze te beïnvloeden.
Looptijd	2011
Budget	€ 50.000

Ontwikkelen extra aanpak betrokkenheid ouders	
Beschrijving	<p>De betrokkenheid van ouders bij het gedrag van hun kinderen is essentieel om zowel normafwijkend gedrag te voorkomen als te bestrijden. Landelijk worden er dan ook steeds meer effectieve aanpakken ontwikkeld. In 2008 en 2009 is er in Haarlem een start gemaakt met het betrekken van ouders door bijvoorbeeld de ouders van jongeren uit een overlastgroep uit te nodigen voor een bijeenkomst, door ouders te bellen als een jongere dronken werd aangetroffen in de Binnenstad en door het trainen van Halt-medewerkers in de cursus 'Omgaan met tegendraadse jeugd'. In 2010 is bekeken hoe de landelijke ontwikkelingen met betrekking tot het vergroten van de betrokkenheid van ouders van overlastgevende jongeren in de regio Haarlem verder vertaald en toegepast kunnen worden - specifiek ook in het kader van de groepsaanpak.</p> <p>Halt organiseert inmiddels de bovengenoemde bijeenkomsten 'Ouders van tegendraadse jeugd'. Het doel van de bijeenkomsten is het bieden van opvoedingsondersteunende adviezen aan ouders van jeugdigen met een verhoogd risico op politiecontacten. Dit kunnen ook de ouders zijn van de overlastgevende jeugdgroepen die binnen het Jeugd Groepen Overleg worden aangepakt. Het plan is vernieuwend omdat het zich richt op ouders. Dit in de overtuiging dat wanneer je echt iets wilt bereiken, je de betrokkenheid van ouders nodig hebt. Er is momenteel veel theorievorming over de rol van ouders bij het ontstaan van jeugdcriminaliteit en wat daarbij belangrijke aspecten zijn in de opvoeding. Deze kennis is verwerkt in de activiteiten.</p> <p>In 2011 wordt dit programma in heel Haarlem aangeboden en gefinancierd door VHR.</p>
Doel	De preventieve aanpak van jeugdcriminaliteit effectiever te maken door ouders opvoedingsondersteuning te bieden, zodanig dat het aantal jeugdigen dat strafbare feiten pleegt verminderd.
Looptijd	2011
Budget	€ 45.000

Inzet jongerenwerk	
Beschrijving	<p>In de JGO's heeft het jongerenwerk een prominente rol. Jongerenwerkers leveren informatie over groepen en individuen in die groepen, denken mee over de plannen van aanpak en zijn verantwoordelijk voor de uitvoering van die plannen van aanpak daar waar het gaat om het bieden van gerichte activiteiten en/of het toeleiden naar bestaande activiteiten en jongerenlocaties. Voor de effectiviteit van de aanpak van overlast van jongeren op straat, is het essentieel dat er zowel kwalitatief als kwantitatief voldoende aanbod aan activiteiten is voor jongeren én op jongerenlocaties.</p> <p>Volgens recent extern onderzoek door Noorda en Co in opdracht van de gemeente Haarlem, blijkt uit landelijke cijfers dat ongeveer 20% van de jongeren behoefte heeft aan jongerenwerk. Naast een vraag van de jongeren zelf, is er ook vraag naar actieve vrije tijdsbesteding vanuit de buurt, met het oog op het verminderen en voorkomen van overlast. Een deel van de Haarlemse buurten heeft hier behoefte aan. De analyse met betrekking tot jeugd en jongeren in Haarlem resulteert in 2010 en 2011 in de volgende concrete maatregelen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1 Uitbreiden van het buurtgericht jongerenwerk. In Haarlem is de vraag naar buurtgericht jongerenwerk momenteel bijna twee keer zo groot als het aanbod. Onderzocht zal worden waar en hoe het buurtgericht jongerenwerk komende jaren wordt versterkt. 2 Verbinden stedelijk jongerenwerk met buurtgericht jongerenwerk. Het stedelijk jongerenwerk is goed voor de talentontwikkeling en ontplooiing van de betreffende jongeren en kan bij een goede aansluiting ook meerwaarde hebben voor het buurtgericht jongerenwerk. Een goed voorbeeld hiervan is de samenwerking tussen Flinty's en Delftwijk City. 3 Het verbeteren van de samenwerking van het jongerenwerk met diverse partners. 4 Kwaliteitsverbetering en uitbreiding van de accommodaties. (drie extra buurtgerichte jongerencentra).
Doel	Het verminderen en voorkomen van jeugdoverlast en het vergroten van het aanbod voor vrijetijdsbesteding.
Projectleider	Gemeente Haarlem, afdeling JOS en WWGZ

Handhavingsteam jeugdoverlast	
Beschrijving	<p>In 2010 is de afdeling HOO gestart met structurele buurtsurveillance in alle 41 buurten van Haarlem. Als basis wordt per buurt door ervaren handhavers met een vaste regelmaat in een buurt algemeen gehandhaafd. Daarbij wordt ook voortdurend bijgehouden welke problemen zich in die buurt voordoen. Deze informatie wordt vervolgens gebruikt om te bepalen waar verhoogde aandacht en handhaving nodig is, ook op het gebied van jeugdoverlast. In dat kader is gestart met een variabel inzetbaar jongerenteam dat snel en mobiel kan optreden tegen jeugdoverlast. Dit team bestaat uit handhavers die voor de aanpak van jeugdoverlast specifiek zijn getraind. Het team werkt daarbij nauw samen met de politie (SOM aanpak, zie verder in deze paragraaf).</p> <p>Voor de start van dit team in 2010 is door de Gemeenteraad extra geld ter beschikking gesteld. Aangezien de aanpak van jeugdoverlast een van de prioriteiten is voor 2010 en ook de komende jaren een prioriteit zal blij-</p>

	ven, is het streven om deze jeugd aanpak structureel te waarborgen. Alhoewel deze aanpak vanwege de prioriteit extra budget zou rechtvaardigen (€ 200.000,-), mag tegelijkertijd ook worden verwacht dat efficiëntere handhaving in de volle breedte enige ruimte in handhaving capaciteit creëert. Die ruimte zal voor deze aanpak van jeugdoverlast worden ingezet.
Doel	Inzichtelijk maken van de problemen in de buurt (waaronder jeugdoverlast) om vast te stellen waar verhoogde aandacht en/of handhaving nodig is.
Projectleider	Gemeente Haarlem, afdeling HOO

Trajecten In Balans en Nieuwe Kansen

Beschrijving	De projecten In Balans en Nieuwe Kansen worden vanaf 2010 vanuit SoZaWe gefinancierd. Deze projecten bieden begeleiding aan risicojongeren, die ook vaak overlast op straat veroorzaken. Het project In Balans richt zich op allochtone risicojongeren tussen 16 en 24 jaar en het project Nieuwe Kansen op verslaafde (dakloze) allochtone jongeren tussen 16 en 24 jaar.
Doel	Vermindering van de overlast op straat door begeleiding van risicojongeren.
Projectleider	Gemeente Haarlem, Gemeente Haarlem, afdeling SoZaWe

Acties externe partners

SOM aanpak

Beschrijving	Het project SOM van de politie staat voor Structurele Overlast Maatregelen. De wijkagent heeft hier een trekkende rol in. Op basis van een inventarisatie onder burgers en de wijkscans wordt per wijkteam een 'hangplaats top 10' samengesteld en een plan van aanpak per plaats opgesteld, waarin is opgenomen welke feiten worden aangepakt en welke worden gedoogd. Daarmee wordt bereikt dat er uniform en consequent wordt opgetreden. De uitvoering van het plan van aanpak geschiedt door zogenoemde 'bikers'. Zij bezoeken de plekken en treden indien nodig op.
Doel	Vermindering van overlast rond hangplekken.
Projectleider	Mentorspecialisten Jeugd politie

2.2.3 Aanpak alcohol- en druggebruik

Acties VHR

Aanpak alcohol- en drugsgebruik onder jongeren	
Beschrijving	<p>Sinds 2007 wordt met de aanpak 'Drugsvrij schoolplein' het gebruik en dealen van drugs in de (directe) omgeving van scholen en jongerencentra snel en effectief aangepakt. De aanpak bestaat uit preventieve en repressieve maatregelen, die vanaf 2009 zijn geïmplementeerd in de aanpak VIOS (Veilig in en om School).</p> <p>Voor 2010 is besloten om de aanpak van alcohol- en druggebruik onder jongeren breder aan te pakken. Alcoholgebruik speelt immers vaak een rol in overlast op straat en in (uitgaans)geweld op straat. In dat kader is in 2009 een regionaal plan van aanpak voor 'alcoholmatigingsbeleid' opgesteld. In het regionale plan van de GGD wordt voorgesteld om twee belangrijke invalshoeken van alcoholbeleid te integreren: de taakvelden gezondheidsbeleid en jeugdbeleid enerzijds en openbare orde en veiligheid anderzijds. Daartoe is een regionale werkgroep samengesteld die bestaat uit ambtenaren van verschillende gemeenten, politie, GGD, Halt en RPC Kennemerland en Brijder Verslavingszorg. Er worden in het plan vier pijlers onderscheiden: Educatie en Draagvlak, Regelgeving, Handhaving en Vroegsignalering. De afdeling VHR heeft in deze aanpak vooral een rol in de pijlers Regelgeving en Handhaving en werkt in dat kader nauw samen met de politie.</p> <p>De uitvoering van de preventieve pijlers Vroegsignalering, Educatie en Draagvlak liggen vooral op het terrein van WWGZ/JOS. Op het moment van het schrijven van dit actieprogramma is het de verwachting dat het trekkerschap van de preventieve aanpak wordt overgedragen aan de afdeling WWGZ.</p> <p>De uitvoering van de pijlers Regelgeving en Handhaving is ook onderdeel van het actieprogramma Uitgaan in Haarlem. Dit actieprogramma is in 2009 tot stand gekomen en heeft een looptijd van 5 jaar. In het actieprogramma zijn diverse maatregelen opgenomen in het kader van de bestrijding van uitgaansoverlast die betrekking hebben op het thema jeugd en alcohol (zie ook par. 2.3.2.).</p> <p>In 2010 heeft VHR aan de politie gevraagd onderzoek te doen naar aard en omvang van de overlast in Haarlem, die gerelateerd is aan alcohol- en drugsgebruik. De politie onderzoekt de mogelijkheden om de informatiepositie en de registratie in het nieuwe bedrijfsprocessensysteem BVH te verbeteren. Na deze analyse zal bekeken worden welke specifieke maatregelen nog meer getroffen kunnen worden. Hiertoe zal VHR samen met de politie een themadag organiseren.</p>
Doel	Vermindering van het alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.
Looptijd	Structureel
Budget	€ 50.000

Acties externe partners

MUG, DOM, DOMST	
Beschrijving	Naast het specifieke plan van aanpak dat door de politie in 2009 ontwikkeld wordt, is er een aantal maatregelen dat al langere tijd door de politie wordt uitgevoerd en waarbij de afspraak is dat de gemeente kan verzoeken deze gericht in te zetten – bijvoorbeeld op zogenoemde 'indringlekken'. Zo is er de MUG aanpak (Minder Uitgaans Geweld) die bestaat uit zowel preventieve als repressieve maatregelen, waarbij Halt betrokken wordt. De DOM aanpak (Dronkenschap Onder Minderjarigen) houdt in dat dronken minderjarigen een bekeuring krijgen en worden meegenomen naar het bureau. Vervolgens wordt een afspraak voor een voorlichting bij de Brijder stichting gemaakt. Als ze hun afspraak zijn nagekomen, wordt de bekeuring verscheurd. Bovendien worden ouders gebeld om hun kinderen op het politiebureau op te halen. De DOMST aanpak (Drugsgebruik Onder Minderjarigen Structureel Terugbrengen) gaat nog iets verder: minderjarigen onder invloed van drugs worden aangehouden en krijgen een Haltverwijzing. Daar volgt een gesprek en een leeropdracht - het schrijven van een opstel - en de minderjarige moet, als onderdeel van de Haltstraf, naar een voorlichting bij de Brijder stichting.
Doel	Vermindering van alcohol- en drugsgebruik onder jongeren.
Projectleider	Politie

2.2.4 Inzet Halt

Acties VHR

Stichting Halt Kennemerland	
Beschrijving	<p>Voorlichting over norm- en grensoverschrijdend gedrag is een belangrijk preventief instrument in het kader van de aanpak van overlast en criminaliteit door jongeren. Eind 2008 is dan ook een convenant gesloten tussen alle gemeenten in de regio Kennemerland en de stichting Halt om de activiteiten van de stichting Halt de komende vijf jaar te financieren en waarborgen. Halt verzorgt - naast een prejustitieel aanbod - verschillende initiatieven op het gebied van voorlichting op scholen en het betrekken van ouders. Algemene voorlichting van Halt heeft tot doel jongeren te informeren over ongewenst gedrag, zodat dit kan worden voorkomen.</p> <p>Daarnaast zijn Halt medewerkers getraind in de cursus voor ouders 'Omgaan met tegendraadse jeugd' die ingezet kan worden door scholen of in het kader van de groepsaanpak. Halt heeft een belangrijke rol in het betrekken van ouders in de overlastbestrijdingsmaatregelen van de politie: MUG, DOM en DOMST en heeft een rol in een aantal wijkcontracten. Eind 2009 start bovendien een experiment waarbij Halt-medewerkers worden getraind in het geven van de Agressie Regulatie Training – in te zetten op en voor scholen.</p> <p>Omdat Halt vaak veel zicht heeft op de achtergrondproblematiek van jongeren wordt Halt ook in 2011 intensief betrokken bij diverse overleggen in het kader van de groepsaanpak, (vroeg)signalering en in het veiligheidshuis.</p>
Doel	Vermindering overlast en criminaliteit door jongeren.
Looptijd	2008-2013
Budget	€ 60.000

2.3 Aanpak overlast binnenstad

2.3.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

Afbakening domein

De binnenstad van Haarlem kent een populair uitgaansgebied en winkelcentrum. De populariteit kent echter naast de gezelligheid een keerzijde, die zich kenmerkt door overlast voor bewoners, bezoekers en werkenden in de stad.

Haarlem heeft ook in het weekend tijdens de nachtelijke uren een levendige binnenstad. Een klein deel van het uitgaanspubliek zorgt, veelal onder invloed van drank, voor problemen op het gebied van de openbare orde (openbare geweldpleging en vernielingen) en overlast. Dit zorgt voor gevoelens van onveiligheid onder bewoners en het overige uitgaanspubliek.

In 2010 heeft de gemeente in samenwerking met partners veel inspanningen verricht om de onveiligheidsgevoelens en overlast in de binnenstad terug te dringen. Behalve op de aanpak van uitgaansoverlast, is de afgelopen jaren de focus komen te liggen op andere doelgroepen die zorgen voor een substantieel deel van de overlast; daklozen, verslaafden en veelplegers. Het is van belang dat de inspanningen, die worden verricht om onveiligheidsgevoelens en overlast in de binnenstad terug te dringen, in 2011 worden gecontinueerd.

Doelstelling

Binnen de aanpak overlast binnenstad wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Doelstelling 2:

Afname van de overlast in de binnenstad

Indicatoren

Om te meten of de bovenstaande doelstelling wordt behaald zijn drie indicatoren opgesteld.

Indicatoren bij doelstelling 2:

- Handhaving of vermindering van het aantal aangiften en meldingen van uitgaansgerelateerde delicten⁶ in 2011 ten opzichte van het aantal in 2010. Het gaat om incidenten die plaatsvinden in de periodes vrijdag van 22.00 uur - 00.00 uur, zaterdag van 00.00 uur tot 08.00 uur en van 22.00 uur tot 00.00 uur en zondag van 00.00 uur tot 08.00 uur.
Bron: Basisvoorziening Handhaving (BVH politie).
- Een daling van het aantal meldingen en incidenten van overlast (zoals drugsgebruik en drugshandel)⁷ in 2011 ten opzichte van 2010 in de directe omgeving van de opvanglocaties.
Bron: Basisvoorziening Handhaving (BVH politie).

Noot 6 In BHV onderscheiden we de volgende incidentcodes: 'openlijke geweldpleging tegen personen' (F12), 'bedreiging' (F530), 'steekpartij zonder gevolgen' (E15), 'schietpartij zonder gevolgen' (E10), 'vechtpartij zonder gevolgen' (E11), 'ruzie/twist zonder gevolgen' (E16), 'eenvoudige mishandeling' (F550), 'zware mishandeling' (F551), 'overigen mishandeling' (F552), 'drugsoverlast' (E38), 'vandalisme en baldadigheid' (C50), 'vernieling van/aan auto' (C10), 'vernieling van/aan openbaar vervoer/abri' (C20), 'vernieling van/aan openbaar gebouw' (C30), 'vernieling overige objecten' (C40) en 'geluidshinder horeca' (M061).

Noot 7 'drugsoverlast' (E38), 'overlast door gestoord/overspannen persoon' (E33), 'overlast zwevers' (E41), 'bezit en handel hard- en softdrugs' (F40 t/m F43).

- In 2011 is het percentage bewoners van het stadsdeel centrum dat aangeeft dat bepaalde vormen van overlast ‘vaak voorkomen’ lager dan het percentage in 2007⁸.
Bron: Omnibus en Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor Haarlem (2007)⁹.

Noot 8 Onder bepaalde vormen van overlast wordt verstaan: overlast groepen jongeren (34%), dronken mensen op straat (47%), overlast van omwonenden (10%), drugsoverlast (25%), geluidsoverlast verkeer (37%), andere vormen van geluidsoverlast 29%), overlast van zwervers en daklozen (23%) en overlast van horecagelegenheden (20%).

Noot 9 Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma is afgesproken dat deze indicator opgenomen wordt in het Omnibus-onderzoek 2010. In het geval Haarlem besluit deel te nemen aan de Landelijke danwel een Regionale Veiligheidsmonitor, bestaat de mogelijkheid dat deze indicator daarin wordt opgenomen.

2.3.2 Aanpak uitgaansoverlast

Acties VHR

Actieprogramma Uitgaan in Haarlem	
Beschrijving	<p>De afgelopen jaren is tijdens de uitgaansavonden in de binnenstad regelmatig onrust geconstateerd. Deze onrust concentreert zich met name rond de sluitingstijden van de horeca in de omgeving van de Smedestraat, Lange en Korte Veerstraat en Kleine Houtstraat. Er is sprake van een 'verharding' van het uitgaanspubliek, mede door de toename van alcohol- en drugsgebruik.</p> <p>Uitgaansgeweld in of rond horecagelegenheden wordt door de gemeente Haarlem beschouwd als ernstige aantasting van de openbare orde. Als er sprake is van een geweldsdelict van enige betekenis waarbij een relatie kan worden gelegd tussen het geweld en de wijze van exploiteren van een horeca-inrichting, kan op grond van het Horecasanctiebeleid de ontheffing van sluitingstijden worden ingetrokken, kunnen sluitingstijden worden vervroegd of kan de zaak worden gesloten.¹⁰ De gemeente Haarlem voert zeer regelmatig overleg met de politie over de aanpak van uitgaansoverlast en ontvangt na ieder weekend een overzicht van de incidenten die in het kader van uitgaansoverlast hebben plaatsgevonden.</p> <p>Een gezellig, gastvrij en veilig uitgaansklimaat kan het beste bereikt worden als men integraal samenwerkt. Bij de partners leeft bovendien het besef dat ieder vanuit zijn eigen verantwoordelijkheid, met inachtneming van bestaande wettelijke regelingen, een bijdrage kan leveren aan het behoud en verder versterken van het uitgaansklimaat in de binnenstad. Daarom is in 2009 het actieprogramma 'Uitgaan in Haarlem: Gezellig, Gastvrij en Veilig' gelanceerd. In dit actieprogramma wordt een pakket aan maatregelen en afspraken beschreven die tussen de gemeente Haarlem, de Koninklijke Horeca Nederland afdeling Haarlem, de politie Kennemerland district Kennemerland Midden, het Openbaar Ministerie van het Arrondissement Haarlem en de in Haarlem werkzame particuliere beveiligingsorganisaties zijn gemaakt. De maatregelen hebben betrekking op de thema's leefbaarheid, jeugdoverlast, veilig ondernemen, regelgeving, toezicht en handhaving en communicatie.</p> <p>De maatregelen en/of afspraken die in het actieprogramma zijn opgenomen zijn voornamelijk gericht op de horecaconcentratiegebieden in de binnenstad van Haarlem, maar zijn tevens van toepassing op alle andere horecagelegenheden in Haarlem. Het actieprogramma is te beschouwen als een intentieverklaring en heeft een looptijd van vijf jaar. De ondertekenaars van het actieprogramma komen één keer per jaar bijeen om de voortgang en resultaten van de gemaakte afspraken te monitoren. Naast dit bestuurlijk overleg komt zeswekelijks een werkgroep bijeen om op adequate wijze en in onderlinge afstemming uitvoering te geven aan alle maatregelen en afspraken die in het actieprogramma zijn opgenomen. De gemeente (VHR) faciliteert het overleg en vervult in de werkgroep de regiefunctie.</p>
Doel	Het verbeteren en versterken van het uitgaansklimaat in de binnenstad.
Looptijd	2009-2014
Budget	€ 50.000

Noot 10 De werkafspraken in het kader van het bestuurlijk handhaven bij overtredingen in horeca- en coffeeshopbeleid zijn vastgelegd in het 'Integraal Handhavingbeleid 2009-2013' van de gemeente Haarlem, bijlage 4 Veiligheid en Handhavingregie.

Acties externe partners

Horecateam Politie	
Beschrijving	<p>De politie kent een hoge prioriteit toe aan meldingen in het kader van uitgaansoverlast. Sinds de invoering van het horecasanctiebeleid draait onder regie van het basisteam Centrum Zuidwest het horecateam van de politie.</p> <p>Het horecateam werkt nauw samen met horecabeveiligers en horecaondernemers. De politie zet het hele jaar door op vrijdag- en zaterdagavond van 22.00 tot 06.00 uur vier extra koppels fiets- en voetsurveillance in. De inzet van het horecateam en de werkafspraken die hieruit voortvloeien zijn een onderdeel van het actieprogramma <i>Uitgaan in Haarlem</i>.</p>
Doel	Terugdringen van uitgaansoverlast in de binnenstad.
Projectleider	Politie

2.3.3 Aanpak overlast daklozen, verslaafden en veelplegers

Acties VHR

Aanpak wapenbezit in opvanglocaties	
Beschrijving	<p>Uit politieregistraties blijkt dat een groot aantal bezoekers van de opvanglocaties in de binnenstad van Haarlem¹¹ in het bezit is van wapens, variërend van (nep)vuurwapens tot messen, schroevendraaiers of andere scherpe voorwerpen. In de convenanten die tussen de diverse opvanglocaties, gemeente en politie zijn afgesloten, staat dat volgens de huisregels wapenbezit niet is toegestaan. De afgelopen jaren hebben zich in de opvanglocaties verschillende incidenten voorgedaan waarbij een cliënt ter dreiging een wapen heeft gebruikt. Dit gegeven vormt een veiligheidsrisico voor het personeel en de overige cliënten, maar ook voor de portiers van het particuliere beveiligingsbedrijf Alpha Security en de politie die in dergelijke situaties vaak worden ingeschakeld.</p> <p>Eind 2009 heeft een 3-maandelijkse pilot plaatsgevonden waarbij de cliënten bij binnenkomst in de opvanglocaties werden gevisiteerd door de portiers door middel van mobiele detectiepoorten en handscanners. Deze pilot is voorbereid door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van de gemeente (VHR, HOO en WWGZ), Brijder Verslavingszorg, Leger des Heils, de politie en Alpha Security. Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma wordt de pilot geëvalueerd en bekeken op welke wijze het visitatiebeleid al dan niet wordt voortgezet. De ervaringen die zijn opgedaan en de aanbevelingen die uit de evaluatie naar voren komen, worden in het veiligheidsplan van de Unilocatie meegenomen.</p>
Doel	Verminderen van wapenbezit en wapenincidenten in opvanglocaties.
Looptijd	Structureel
Budget	Wordt opgenomen in de prestatieafspraken die WWGZ maakt met Brijder Verslavingszorg en Leger des Heils.

Noot 11 Het gaat hierbij om de opvanglocaties gebruikersruimte Gravinneesteg van Brijder Verslavingszorg en de dagopvang 'Het Magdalenaklooster én de nachtopvang 'De Slaaphoek' Bakenessergracht van het Leger des Heils.

Aanpak overlast directe omgeving opvanglocaties	
Beschrijving	<p>Om de overlast van daklozen en verslaafden zoveel mogelijk te beperken én om omwonenden van de opvanglocaties in de binnenstad van Haarlem zoveel mogelijk te betrekken bij de aanpak van overlast, worden regelmatig bijeenkomsten georganiseerd voor omwonenden van de opvanglocaties. Er wordt gestuurd op het actief en snel melden van overlast door omwonenden gevolgd door een adequate aanpak door politie, portiers en gemeente. Het gaat hierbij om de volgende opvanglocaties:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Dagopvang Magdalenaklooster (Leger des Heils) • Nachtopvang Bakenessergracht (Leger des Heils) • Gebruikersruimte Gravinnesteeg (Brijder Verslavingszorg) • Herberg Westerhoutpark (RIBW) • Hostel De Wissel (RIBW) <p>Naast de omwonendenoverleggen worden de handhavers van de gemeente ingezet in de directe omgeving van de opvanglocaties.</p>
Doel	Verminderen van overlast rond opvanglocaties.
Projectleider	Gemeente Haarlem, afdeling Wijkzaken, gebiedsmanagement

Unilocatie	
Beschrijving	Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma is de gemeente Haarlem in samenwerking met Brijder Verslavingszorg en het Leger des Heils bezig met de voorbereiding op de komst van een 'Unilocatie'. Het is de bedoeling dat de dagopvang, de nachtopvang en de gebruikersruimte opgenomen worden in één unilocatie en dat Brijder Verslavingszorg en het Leger des Heils hierin participeren voor de exploitatie. De unilocatie dient in 2011 gerealiseerd te zijn.
Doel	Het verbeteren van de voorzieningen voor dak- en thuislozen.
Projectleider	Gemeente Haarlem, afdeling SoZaWe

2.4 Aanpak verloedering en overige vormen van overlast

2.4.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

Afbakening domein

Naast de aanpak van jeugdoverlast en overlast gerelateerd aan de binnenstad van Haarlem, wordt ook ingezet op de aanpak van verloedering en overlastthema's met een meer stadsbreed karakter, zoals de aanpak van overlastlocaties en brommeroverlast in Haarlem.

Doelstellingen

Binnen de aanpak van overige vormen van overlast worden de volgende twee doelstellingen nagestreefd:

<p>Doelstelling 3: Minder overlastlocaties</p>

<p>Doelstelling 4: Afname van overlast en verloedering in wijken</p>

Indicatoren

Om te meten of de bovenstaande doelstellingen worden behaald, zijn de volgende indicator opgesteld.

Indicator bij doelstelling 3:

Een eenduidige en goed meetbare indicator voor de aanpak van overlastlocaties blijkt moeilijk realiseerbaar. Het aantal meldingen is immers een vrij onbetrouwbare indicator en het aantal overlastlocaties dat aangepakt is, zegt niets over het effect van de aanpak¹². In hoofdstuk 5 wordt nader ingegaan op de aard en kwaliteit van de bronnen.

Indicatoren bij doelstelling 4:

- Het percentage inwoners van Haarlem dat in 2011 aangeeft dat ‘bekladding van muren/gebouwen’, ‘rommel op straat’, ‘hondenpoep’ en ‘vernielingen van telefooncellen, bus- of tramhokjes’ vaak voorkomt in de eigen woonbuurt, is lager dan in 2010.
Bron: Omnibusonderzoek.
- Het percentage bewoners dat aangeeft dat bepaalde vormen van overlast in de woonbuurt vaak voorkomt is in 2011 lager dan in 2007¹³.
Bron: Omnibus en Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor Haarlem (2007)¹⁴.

- Noot 12 Om deze leemte te vullen heeft de afdeling VHR in overleg met de afdeling Wijkzaken (GM), HOO, O&S en de politie besloten gezamenlijk te bekijken welke mogelijkheden er zijn om een (meer) betrouwbare indicator voor overlast te ontwikkelen. Het onderzoeksbureau DSP ondersteunt hierbij en onderzoekt ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma de informatiebehoefte onder de vertegenwoordigers van de betrokken afdelingen en de technische mogelijkheden (zie ook het tekstblok ‘ontwikkeling overlastmonitoringsysteem’ in paragraaf 2.4.2.).
- Noot 13 Onder bepaalde vormen van overlast worden de volgende vormen verstaan: ‘overlast van groepen jongeren’, ‘dronken mensen op straat’, ‘overlast van omwonenden’, ‘drugsoverlast’, ‘geluidsoverlast van verkeer’, ‘andere vormen van geluidsoverlast’, ‘overlast van zwervers en daklozen’ en ‘overlast van horecagelegenheden’.
- Noot 14 Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma is afgesproken dat deze indicator opgenomen wordt in het Omnibus-onderzoek 2010. In het geval Haarlem besluit deel te nemen aan de Landelijke danwel een Regionale Veiligheidsmonitor, bestaat de mogelijkheid dat deze indicator daarin wordt opgenomen.

2.4.2 Aanpak overlastlocaties

Acties VHR

Aanpak overlastlocaties	
Beschrijving	<p>Naast de <i>specifieke groepen</i> (jongeren, daklozen, verslaafden en veelplegers) die worden aangepakt met de activiteiten die tot nog toe beschreven zijn, worden ook <i>locaties</i> aangepakt waar overlast wordt geconstateerd, maar die niet wordt veroorzaakt door één specifieke groep.</p> <p>Vanaf 1 januari 2010 is per stadsdeel een maandelijks kernteamoverleg Leefbaarheid en Veiligheid opgericht. De regie binnen de kernteams ligt bij de stadsdeelregisseur. In het kernteamoverleg zijn daarnaast de senior beheerder, de uitvoerend teamchef van de politie, de teamleider HOO en de projectmedewerker VHR van het betreffende stadsdeel vertegenwoordigd. In het kernteamoverleg worden binnengekomen meldingen¹⁵ en de bevindingen van de aanwezige professionals aangaande overlastlocaties in het betreffende stadsdeel besproken en omgezet tot concrete actiepunten die onder de kernteamleden worden verdeeld en opgepakt. Specifieke groepen en acute problematiek die de openbare orde dreigen te verstoren, vallen onder regie van de afdeling VHR. De uitvoering van concrete (fysieke) maatregelen en meer structurele aanpakken vallen onder regie van wijkzaken (GM) en worden in de kernteams Fysiek besproken die vanaf medio 2009 per stadsdeel zijn opgericht.</p>
Doel	Afname van het aantal overlastlocaties.
Looptijd	Structureel
Budget	Inzet capaciteit VHR € 20.000, - in te zetten voor ad hoc maatregelen

Noot 15 Dit kunnen meldingen betreffen die binnengekomen zijn bij het Loket Leefbaarheid van de gemeente Haarlem, de politie of bij de meldkamer van HOO.

Ontwikkeling overlastmonitoringsysteem	
Beschrijving	<p>Een eenduidige en goed meetbare indicator voor de aanpak van overlastlocaties blijkt moeilijk realiseerbaar. Het aantal geregistreerde meldingen (loket leefbaarheid, politie, HOO) geven in de praktijk een onvoldoende betrouwbaar beeld van de aard en omvang van de overlast in een buurt. De meldingsbereidheid is over het algemeen laag waardoor een klein deel van de melders verantwoordelijk is voor een groot deel van de registraties.</p> <p>Om voornoemde leemte te vullen heeft de afdeling VHR in overleg met de afdeling Wijkzaken (GM), HOO, O&S en de politie besloten in 2009 en 2010 gezamenlijk te bekijken welke mogelijkheden er zijn om een (meer) betrouwbare indicator voor overlast te ontwikkelen.</p> <p>Het onderzoek- en adviesbureau DSP-groep heeft hierbij ondersteund en heeft eerst bij de betrokken partners de informatiebehoefte geïnventariseerd. Daarbij is de vraag aan de orde gesteld of nieuwe informatiebronnen ontsloten moesten worden of dat met een betere ontsluiting van bestaande informatiebronnen ook in de behoefte kan worden voorzien. Uit de consultatieronde is naar voren gekomen dat verspreid binnen de gemeentelijke organisatie en in de politieorganisatie een aantal zeer waardevolle informatiebronnen aanwezig zijn en met een betere ontsluiting van bestaande bronnen al voor een belangrijk deel in de informatiebehoefte wordt voorzien.</p> <p>DSP-groep onderzoekt de technische mogelijkheden of de bestaande informatiebronnen in een nieuw te bouwen webapplicatie ingelezen kunnen worden, waarna ze door gebruikers via een website ontsloten kunnen worden.¹⁶ Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma is nog niet bekend hoe de overlastmonitor er precies uit komt te zien.</p>
Doel	Het verbeteren van de informatiepositie voor wat betreft de ontwikkeling van overlast.
Looptijd	Structureel
Budget	Inzet capaciteit VHR

Noot 16 De geïntegreerde monitor bestaat uit het samenvoegen van het meldingssysteem MOH, meldingen en aangiftes van de politie Haarlem, buurtfoto's van HOO en het digipanelonderzoek van O&S.

Acties interne partners

Handhaving afval	
Beschrijving	<p>In 2010 is de afdeling HOO met behulp van door de Gemeenteraad ter beschikking gestelde middelen gestart met de projectmatige aanpak van overlast door afval. Het daartoe opgezette project bestaat uit twee delen.</p> <p>Het eerste deel omvat samenwerking met Spaarnelanden NV, eruit bestaande dat op basis van meldingen met een auto van Spaarnelanden diverse locaties worden bezocht, onderzocht en waar mogelijk bestuursrechtelijk wordt gehandhaafd. In 2010 is de inzet van HOO gefinancierd door de Gemeenteraad ter beschikking gestelde middelen uit de decentralisatie-uitkering veiligheid en leefbaarheid. Vanaf 2011 wordt de inzet van HOO opgenomen in de bestaande capaciteit.</p> <p>Het tweede deel omvat een grootschaliger aanpak van straten waar stelselmatig afval te vroeg wordt buitengezet. Daartoe is verruiming van de werktijden van handhaving noodzakelijk, met name vroeg in de ochtend en/of zondagavond. Daarbij komt dat in 2011 de afvalinzameling door ondergrondse containers in het centrum van start gaat. Om deze werktijdverruiming voor langere tijd te waarborgen zijn structurele middelen nodig.</p>
Doel	Vermindering van overlast door afval.
Projectleider	Gemeente Haarlem, afdeling HOO
Looptijd	2011
Budget	€ 120.000 (project deel 1: inzet Spaarnelanden NV) € 100.000 (project deel 2: extra inzet HOO)

2.4.3 Bromfietsoverlast

Acties VHR

Herriestoppers	
Beschrijving	<p>Eind 2009 is het projectplan Herriestoppers 2009-2012 opgesteld en goedgekeurd door het College. Er worden wekelijks rijdende (gedrags)controles en maandelijks statische (technische) controles uitgevoerd door de politie in samenwerking met de gemeentelijke handhavers. Hierbij wordt prioriteit gegeven aan: het centrum, (de directe omgeving van) scholen en maaltijdbezorgers.</p> <p>De werkwijze beschreven in het projectplan Herriestoppers past in de gewenste ontwikkeling om de samenwerking tussen de politie en de gemeentelijke handhavers te bevorderen in de aanpak van diverse vormen van overlast.</p>
Doel	Terugdringen van onveilige verkeerssituaties en geluidsoverlast veroorzaakt door bromfietzers in de gemeente Haarlem.
Looptijd	2009-2012
Budget	€ 80.000 (vanaf 2007 structureel ter beschikking gesteld door de gemeenteraad).

3 Veilig wonen, ondernemen en naar school

3.1 Inleiding

Een veilige en leefbare stad is niet alleen een stad waar bewoners geen of weinig overlast ervaren, maar vooral ook een stad waar bewoners veilig wonen, waar ondernemers veilig ondernemen en waar jongeren veilig naar school kunnen gaan.

3.2 Veilig wonen

3.2.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

Veilig wonen betekent voor de meeste bewoners: je veilig voelen in de buurt waar je woont. Die beleving van (on)veiligheid in de woon- en leefomgeving wordt vooral bepaald door de veiligheidssituatie op wijkniveau. Daarom zijn de activiteiten in het kader van veilig wonen vooral gericht op de wijkaanpak en de bijdrage die de afdeling VHR levert aan de wijkcontracten. In dit kader wordt ook buurtbemiddeling ingezet.

Omdat voorkomen echter beter is dan genezen, wordt in 2011 het Politie Keurmerk Veilig Wonen als instrument voor sociaal veilig ontwerpen systematisch ingezet.

Doelstelling

Binnen het domein Veilig Wonen wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Doelstelling 5: Veiliger wonen
--

Indicatoren

Om te meten of de bovenstaande doelstelling wordt behaald is één indicator opgesteld.

Indicator bij doelstelling 5:

- Het percentage bewoners van Haarlem dat zich in 2011 in de eigen woonbuurt veilig voelt is hoger dan het percentage in 2010.
Bron: Omnibus Haarlem.

3.2.2 Wijkcontracten

Acties interne partners

Wijkcontracten	
Beschrijving	<p>Een deel van de veiligheidsproblematiek in de stad is wijkspecifiek en wordt daarom ook op het niveau van de wijk aangepakt. De wijkaanpak richt zich op het verbeteren van de leefbaarheid en veiligheid in Haarlemse wijken. Hierbij richt de aandacht zich op de voornaamste, door burgers ervaren, problemen. Het uitgangspunt van de aanpak is het maken van harde afspraken over wie wat gaat doen om meer leefbaarheid en veiligheid te bereiken. De wijkcontracten zijn het instrument om deze afspraken te maken.</p> <p>Per thema dat in een wijkcontract wordt benoemd, wordt een werkgroep gestart waarin – naast bewoners – professionals van alle relevante partijen plaatsnemen. Hoewel de algehele regie over de wijkcontracten bij de stadsdeelregisseurs van Wijkzaken (GM) ligt, is de afspraak dat de afdeling VHR de regie op zich neemt voor die problemen en knelpunten die (vrijwel) uitsluitend samenhangen met specifieke groepen of acute overlastproblematiek. Dit houdt in dat de afdeling VHR trekker is van alle werkgroepen die gericht zijn op veiligheidsthema's. Daarnaast heeft er altijd een medewerker van de afdeling VHR zitting in het per wijkcontract overkoepelende projectteamoverleg.</p>
Doel	Het verbeteren van de afspraken en samenwerking tussen gemeente, partners en de bewoners(organisaties) om de leefbaarheid en veiligheid in wijken te vergroten.
Projectleider/eigenaar	Afdeling Wijkzaken, Gebiedsmanagement

Wijkscans	
Beschrijving	Vanaf 2009 voert de politie, district Kennemerland Midden, de zogenoemde wijkscans uit waarin de belangrijkste knelpunten en wensen op het gebied van criminaliteit en veiligheid per wijkteam in kaart worden gebracht. De afdeling VHR heeft in 2010 en 2011 de taak om een goede afstemming tussen de wijkscans van politie en de wijkaanpak vanuit de gemeente te bewerkstelligen.
Doel	Inzichtelijk maken van de wensen en knelpunten rond criminaliteit en veiligheid in wijken
Projectleider/eigenaar	Politie Kennemerland

3.2.3 Buurtbemiddeling

Acties VHR

Buurtbemiddeling	
Beschrijving	<p>De gemeente Haarlem participeert sinds 2007 in het project buurtbemiddeling. De uitvoeringsorganisatie van het project buurtbemiddeling is in handen van de stichting Meerwaarde. Buurtbemiddeling is gericht op 'huis-, tuin- en keukenconflicten' tussen burens. Een aantal goed getrainde vrijwilligers uit de gemeente Haarlem is in staat bij dergelijke conflicten te bemiddelen. Bewoners hebben hierdoor de mogelijkheid hun problemen niet bij politie of justitie neer te leggen, maar onder begeleiding van bemiddelaars hun problemen onderling op te lossen.</p> <p>De opdrachtgevers (gemeente Haarlem, politie Kennemerland en woningbouwcorporaties) zijn vertegenwoordigd in de stuurgroep buurtbemiddeling. De gemeente Haarlem en de woningbouwcorporaties zijn subsidiegever. Op uitvoeringsniveau worden activiteiten in het kader van de wijkcontracten afgestemd met de stadsdeelmanagers en andere deelnemers als welzijnsorganisatie Stichting Dock, Haarlem Effect en Stadsdeelorganisatie Zuid-West.</p> <p>In 2010 is buurtbemiddeling aangeboden aan alle inwoners van Haarlem en is ingezet op 100 meldingstrajecten. De meldingen en resultaten zijn bijgehouden in een nieuw registratiesysteem dat sinds 1 januari 2010 operationeel is. De verwachting is dat buurtbemiddeling in 2011 wordt gecontinueerd. Dit wordt echter eind 2010 pas definitief besloten, na een positieve resultaatverantwoording van de stichting Meerwaarde en evaluatie in de stuurgroep.</p>
Doel	Bemiddelen bij en oplossen van conflicten tussen burens in de wijk.
Looptijd	2011
Budget	€ 50.000

3.2.4 Politie Keurmerk Veilig Wonen

Acties VHR

Politiekeurmerk Veilig Wonen – sociaal veilig ontwerpen	
Beschrijving	In de jaren 2005-2010 is in het kader van het Grote Steden Beleid door de gemeente ingezet om het instrument Politie Keurmerk Veilig Wonen breed toe te passen. Inmiddels liggen er afspraken dat in beginsel alle nieuwbouwprojecten conform het eisenpakket van het Keurmerk worden ontwikkeld. Het gaat daarbij nadrukkelijk niet alleen om woningen maar ook om een veilig woongebouw, een veilige straat en een veilige wijk. In aanvulling daarop is in 2009 in overleg met de stadsdeelregisseurs, programmamanagers en woningcorporaties onderzocht op welke manier het Keurmerk toegepast kan gaan worden op bestaande bouw. Op basis daarvan is het beleid 2010-2015 bepaald. Voor bestaande bouw zullen in ieder geval herstructureringsplannen getoetst gaan worden, evenals gebouwen die een publiek toegankelijke functie hebben. Ook zal er beleid worden vastgesteld dat bij ontwerpen structureel plantoetsing in het kader van sociale veiligheid zal plaatsvinden. Hiervoor zullen onder andere bouwplantoetsers extra worden getraind. Uiteindelijk moet dit leiden tot veilige woningen, veilige woongebouwen en veilige wijken.
Doel	Het verbeteren van de sociale veiligheid in woningen, woongebouwen en wijken.
Looptijd	2011
Budget	60.000

3.3 Veilig ondernemen

3.3.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

Het creëren van een veilige omgeving voor personeel en klanten van ondernemingen, maar bijvoorbeeld ook voor de bezoekers van een evenement, is van groot belang. In een veilige omgeving voelen mensen zich meer op hun gemak en lopen zij minder risico op schade door criminaliteit of letsel door onveilige situaties.

In het Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing (RPC) werken ondernemers, politie en gemeenten samen aan veilig ondernemen in de regio. In Haarlem is in 2001 het project 'Samen Veilig Ondernemen' (SVO) gestart met als doel maatregelen te formuleren die goed aansluiten bij de lokale situatie op of rond een winkelcentrum of bedrijventerrein ter bestrijding van overlast en criminaliteit. Een belangrijk onderdeel van SVO is de certificering van een winkelcentrum of bedrijventerrein met het Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)¹⁷.

Doelstelling

Binnen het domein veilig ondernemen wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Doelstelling 6: Veiliger ondernemen

Noot 17 Daarnaast wordt op de relevante fysieke maatregelen bij gebouwen, panden, activiteiten in bedrijven en evenementen die van invloed zijn op het creëren van die veilige omgeving toegezien conform bijlage 3 van het Integraal Handhavingsbeleid.

Indicator

Om te meten of de bovenstaande doelstelling wordt behaald is de volgende indicator opgesteld.

Indicator bij doelstelling 6:

- De zes KVO-trajecten die er in 2010 zijn, worden voortgezet in 2011.

Bron: registratie gemeente.

3.3.2 Samen veilig ondernemen

Acties VHR

Voortzetting Keurmerk Veilig Ondernemen	
Beschrijving	<p>In Haarlem zijn zes Keurmerk Veilig Ondernemen (KVO)-trajecten actief onder de naam Samen Veilig Ondernemen. Het gaat hierbij om vijf gecertificeerde winkelcentra en één gecertificeerd bedrijventerrein. In 2009 is behaald:</p> <ul style="list-style-type: none">• keurmerk KVO-W voor winkelcentrum Cronjéstraat• 1e hercertificering keurmerk KVO-W winkelcentrum Marsmanplein• 2e hercertificering keurmerk KVO-W winkelcentrum Binnenstad Haarlem• 2e hercertificering keurmerk KVO-W winkelcentrum Amsterdamstraat• 1e hercertificering keurmerk KVO-W winkelcentrum Schalkwijk• 1e hercertificering keurmerk KVO-B bedrijventerrein Waarderpolder <p>Vanaf 2010 biedt een regionaal secretariaat van het RPC Kennemerland ondersteuning bij de KVO-projecten van de gemeente Haarlem. De gemeente heeft nog steeds de regierol, financiert de projecten en neemt net als de andere convenantpartners deel aan de SVO-werkgroepen. In 2011 zal deze nieuwe vorm van samenwerken gecontinueerd worden.</p> <p>Voor 2011 is het doel de zes cyclische KVO-trajecten voort te zetten en de afgestemde maatregelen per project te realiseren zodat na twee jaar opnieuw de winkelstraten en het bedrijventerrein keurmerkwaardig worden bevonden door het landelijk certificeringinstituut KIWA en het CCV.</p>
Doel	Afname van criminaliteit op bedrijventerreinen en in winkelcentra.
Looptijd	2011
Budget	€ 52.500

3.3.3 Veilige evenementen

Acties VHR

Veiligheid en handhaving bij evenementen	
Beschrijving	<p>Veiligheid, handhaving van vergunningsvoorwaarden en de openbare orde zijn belangrijke voorwaarden voor succesvolle evenementen. De burgemeester is verantwoordelijk voor de openbare orde en veiligheid. Hij is bevoegd tot vergunningverlening¹⁸ en eindverantwoordelijk voor de handhaving van de openbare orde en veiligheid. De organisator van een evenement is primair verantwoordelijk voor een goed verloop van het evenement. Dat wil zeggen dat hij alle voorzieningen moet treffen voor een goed en veilig verloop van het evenement.</p> <p>De afdeling VHR is voorzitter van de Projectgroep Grote Evenementen waar de concrete uitvoeringswerkzaamheden van de betrokken partners ten behoeve van veiligheid en handhaving wordt voorbereid en waar o.a. de volgende producten worden opgeleverd: een risicoanalyse (veiligheids- en calamiteitenplan), een voorstel van de aan de vergunning te verbinden voorwaarden en een handhavingsprotocol. In het evenementenseizoen komt de projectgroep evenementen tweewekelijks bijeen.</p> <p>Afhankelijk van de veiligheidsaandacht die een evenement verdient, heeft VHR ook tijdens het evenement diverse taken. Bij evenementen met verhoogde veiligheidsaandacht levert VHR een liaison (veiligheidsmanager) die tijdens het evenement het aanspreekpunt is namens de gemeente en, naast het voorzitterschap van de afstemmingsoverleggen, tijdens het evenement ook de rol van handhavingcoördinator op zich neemt. Na afloop organiseert VHR een gezamenlijke evaluatiebijeenkomst¹⁹.</p>
Doel	Het verhogen van de veiligheid bij evenementen.
Looptijd	Structureel
Budget	Inzet capaciteit VHR

3.4 Veilig naar school

3.4.1 Afbakening domein, doelstellingen en indicatoren

De meeste jongeren brengen een groot deel van hun tijd door op school. Een veilige school is dan ook van groot belang om jongeren een veilige omgeving te bieden om zich te ontwikkelen. In dat kader wordt al lange tijd door een aantal kernpartners samengewerkt aan schoolveiligheid. In de afgelopen jaren is echter ook gebleken dat de doelstelling 'een veiligere school' lastig meetbaar is. In 2002 en 2008 zijn er wel onderzoeken uitgevoerd onder leerlingen en docenten van alle scholen, maar de resultaten hiervan bleken slecht vergelijkbaar én het is kostbaar om een dergelijk onderzoek elk jaar of elke twee jaar te herhalen.

Noot 18 Naast het verkrijgen van een door de burgemeester verleende vergunning is het ook van belang dat het evenement voldoet aan de definitie evenementen van het Regionaal Evenementenbeleid Kennemerland (vastgesteld in Regionaal College in 2003 en art. 28 APV Haarlem).

Noot 19 Zie de notities 'Veiligheid en Handhaving bij evenementen' (VVH, oktober 2008) en 'inzet VHR bij evenementen' (VHR, maart 2010), van de gemeente Haarlem voor de gehele beschrijving van de (regionale) werkwijze voorafgaand en tijdens evenementen.

Doelstelling

Binnen het domein Veilige School wordt de volgende doelstelling nagestreefd:

Doelstelling 7:
Veiligere school

Indicatoren

Een goede indicator zou de incidentenregistratie van de scholen zelf kunnen zijn, maar deze wordt door veel scholen niet volledig ingevuld.²⁰ Met het incidentenregistratiesysteem dat de scholen hebben, zou onder andere het slachtofferschap onder zowel docenten als leerlingen gemeten kunnen worden. Een doelstelling voor 2011 is dan ook het verbeteren van de incidentenregistratie.

Om toch iets te kunnen zeggen over de veiligheid in scholen, wordt daarnaast gebruik gemaakt van het digipanel van de afdeling Onderzoek en Statistiek.

In 2009 heeft de afdeling Onderzoek en Statistiek van de gemeente Haarlem een digipanelonderzoek uitgevoerd onder jongeren. Daarmee kan een beeld worden verkregen van wat er op scholen speelt volgens zo'n 355 jongeren van 12 tot 18 jaar. Aan de hand van deze gegevens zijn vier indicatoren opgesteld.

Indicatoren bij doelstelling 7:

- Het percentage leerlingen van het voortgezet onderwijs dat zich onveilig voelt is in 2011 lager of gelijk aan 8% (percentage in 2009).
Bron: Digipanel Onderzoek.
- Het percentage leraren van het voortgezet onderwijs dat zich onveilig voelt is in 2011 lager of gelijk aan 4% (percentage in 2009).
Bron: Digipanel Onderzoek
- Het percentage leerlingen van het voortgezet onderwijs dat slachtoffer is geworden van vandalisme, pesten, agressie/geweld en vermogensdelicten is in 2011 lager of gelijk aan het percentage in 2009²¹.
Bron: Digipanel Onderzoek
- Het percentage leraren van het voortgezet onderwijs dat slachtoffer is geworden van vandalisme, agressie/geweld en vermogensdelicten is in 2011 lager of gelijk aan het percentage in 2009²².
Bron: Digipanel Onderzoek.

Noot 20 In totaal beschikken 23 schoolvestigingen in Haarlem over het IRIS incidentenregistratiesysteem

Noot 21 De percentages bedroegen in 2009 voor vandalisme 17%, pesten 20%, agressie/geweld 25%, en voor vermogensdelicten 13%.

Noot 22 De percentages bedroegen in 2009 voor vandalisme 13%, agressie/geweld 33%, en voor vermogensdelicten 18%.

3.4.2 Veilige school

Acties VHR

Veilig in en om school (VIOS)	
Beschrijving	<p>Het project VIOS beoogt de ontwikkeling van een structurele en samenhangende aanpak van veiligheidsproblemen in en om scholen van het voortgezet onderwijs. In 2007 is een convenant afgesloten tussen scholen, gemeente, politie en Halt waarin is afgesproken dat de gemeente de Kennemerkring van Schoolleiders opdracht geeft om VIOS uit te voeren als onderdeel van het Integrale Veiligheidsbeleid. In het kader van VIOS hebben in de jaren 2007-2009 personeel en leerlingen specifieke trainingen gekregen. De kern daarvan is de inschakeling van leerlingen bij het signaleren en oplossen van problemen rond schoolveiligheid. De school houdt een gestructureerde incidentenregistratie bij en ontwikkelt daar beleid op. Alle scholen hebben inmiddels veiligheidscoördinatoren aangesteld en een schoolveiligheidsplan ontwikkeld.</p> <p>In het schooljaar 2009-2010 is bovendien een experiment gestart – gefinancierd door het Ministerie van Justitie – om docenten in samenwerking met medewerkers van Halt de zogenoemde Agressieregulatie-training te laten geven aan leerlingen.</p> <p>In 2010 is met ondersteuning van onderzoeksbureau DSP-groep een plan van aanpak voor de toekomst van VIOS opgesteld. Naast het borgen en verder uitbouwen van de al ontwikkelde projecten en maatregelen in de school, zal VIOS zich meer gaan richten op de veiligheid rondom de school. In dit kader zijn o.a. het aanpakken van pooierboys rondom de school, het tegengaan van overlast in de directe omgeving van school en het voorkomen van wangedrag en vandalisme in bus en trein van en naar school belangrijke thema's²³. Ook voorziet het plan in de uitvoering van preventieve activiteiten. Speerpunten zijn het uitvoeren van agressieregulatietrainingen en preventieprogramma's op het terrein van alcohol- en drugsgebruik.</p> <p>Er wordt tevens een monitorsysteem ontwikkeld, waarin op basis van meetbare indicatoren de resultaten inzichtelijk kunnen worden gemaakt. Uiteindelijk streeft VIOS naar de ontwikkeling van een regionaal expertisecentrum. Ten tijde van het schrijven van dit actieprogramma ligt de subsidieaanvraag voor dit project bij de provincie. Ook de gemeenten zal gevraagd worden een bijdrage te leveren.</p>
Doel	Vergroten van de veiligheid in en om scholen.
Looptijd	2010-2014
Budget	Inzet capaciteit VHR

Noot 23 Het project VIOS heeft geen betrekking op de verkeersveiligheid rondom scholen.

4 Een sluitende keten

4.1 Inleiding

Criminaliteit en overlast zijn in essentie altijd het gevolg van het gedrag van mensen. Om dat gedrag te kunnen beïnvloeden is een persoonsgerichte aanpak een belangrijk onderdeel van de totaalaanpak op het gebied van sociale veiligheid. Om tot een effectieve persoonsgerichte aanpak te komen is het van belang dat een sluitende keten van signalering, preventie, repressie en nazorg wordt gecreëerd. De afgelopen jaren zijn in dat kader verschillende integrale samenwerkingsverbanden opgestart binnen zowel de stad als het arrondissement Haarlem.

In 2009 heeft de gemeente Haarlem samen met het Openbaar Ministerie een trekkersrol op zich genomen in de ontwikkeling van een regionaal Veiligheidshuis waar een persoonsgerichte justitiële én zorgaanpak in samenhang wordt vormgegeven. Het Veiligheidshuis Kennemerland heeft op 16 november 2009 haar deuren geopend. Voor de doelgroep ex-gedetineerden, zeer actieve veelplegers, criminele jongeren en plegers van huiselijk geweld, wordt in het Veiligheidshuis een 'persoonsgerichte aanpak' ontwikkeld. Via een individueel plan van aanpak dat door de justitiële en zorgpartners gezamenlijk wordt opgesteld, krijgt de verdachte een strafrechtelijke afdoening (een taakstraf, boete of gevangenisstraf) of een aanbod van hulpverlening en/of zorg. Soms een combinatie van deze twee, al dan niet met inzet van zogenaamde 'dwang en drang'-maatregelen. Bij de aanpak van individuele verdachten kijken de partners daarnaast naar het systeem, zoals het gezin of de groep waarbinnen de verdachte functioneert. Als ingrijpen in het gezin of de groep zinvol lijkt, onderzoeken de partners de mogelijkheden hiervoor. In zo'n geval wordt voor een heel gezin of een hele groep een behandelplan opgesteld.

Voor de praktische uitvoering van zorg- en hulpmaatregelen in de individuele plannen van aanpak die in het Veiligheidshuis worden opgesteld, is het essentieel dat er op gemeentelijk niveau niet alleen (sluitende) zorgnetwerken zijn maar ook dat er voldoende zorgaanbod beschikbaar is. De ingang bij het Veiligheidshuis is altijd een strafbaar feit, maar ook in de preventie moeten plannen van aanpak worden opgesteld. In 2009 is hier vanuit diverse afdelingen van de gemeente aan gewerkt, onder andere met de opzet van de Brede Centrale Toegang en de Centra voor Jeugd en Gezin. Deze netwerken vormen de link naar het achterliggende (gemeentelijke) zorgaanbod.

Sinds 1 januari 2010 is in de gemeente Haarlem de Brede Centrale Toegang (BCT) operationeel. Een groot deel van de doelgroep van de BCT is dezelfde als de doelgroep van het Veiligheidshuis. De BCT regisseert (en registreert) de zorg voor eenieder die specifieke zorg behoeft vanuit de gemeente en/of instellingen voor hulpverlening, waaronder dak- en thuislozen en zorgmijders. Ex-gedetineerden met een zorgvraag worden vanuit het Veiligheidshuis naar de BCT toegeleid. Weliswaar wordt de persoonsgerichte aanpak van zeer actieve veelplegers vanuit het Veiligheidshuis geregisseerd, maar de BCT vervult een belangrijke rol wat betreft de zorgvragen. Betrokken partners zijn gemeente (VHR, WWGZ, SoZaWe), GGD Kennemerland, Brijder Verslavingszorg, GGZ/Ingeest en Stichting Release.

Een belangrijke ontwikkeling vanuit Jeugd is de opzet van vijf Centra voor Jeugd en Gezin (CJG) in Haarlem. Deze Centra vormen een paraplu voor alle organisaties die met jeugd, opvoeden en opgroeien te maken hebben en zijn onder andere gericht op (lichte) opvoe-

dingsondersteuning en op doorgeleiding naar hulpverlening en zorg. In 2011 dienen alle centra operationeel te zijn en te fungeren als één centrale toegang voor vragen van ouders, opvoeders, kinderen en jongeren zelf en van professionals. Ook wordt indien nodig vanuit de CJG 's ad hoc casuoverleg gerealiseerd en wordt de coördinatie van zorg vormgegeven. Het van belang afspraken te maken over samenwerking, overdracht en uitwisselen van informatie tussen de CJG's en het Veiligheidshuis. Het moet helder zijn waar welke kinderen, jongeren en gezinnen besproken en gevolgd worden. Bij een goede afstemming zal het doel 'één gezin, één plan' dichterbij komen. Het Netwerk 12+ speelt hierbij een belangrijke rol, evenals de Verwijsindex Risicojeugd.

De in 2010 gestarte vormgeving van de samenhang tussen de zorg- en justitieketen moet uiteindelijk tot een vervlechting van beide ketens leiden en tot heldere afspraken binnen de regio voor een goede aansluiting op de lokale zorgstructuur.

Doelstellingen

Binnen het domein een Sluitende Aanpak zijn twee doelstellingen opgesteld.

Doelstelling 8: Minder jeugddelinquenten
--

Doelstelling 9: Minder zeer actieve veelplegers

Indicatoren

Om te meten of de bovenstaande doelstellingen worden behaald zijn twee indicatoren opgesteld.

Indicator doelstelling 8:

- Het aantal aangehouden jeugdige verdachten (12 – 17 jaar) is in 2011 lager of gelijk het aantal in 2010.
Bron: Politiegegevens
- Het aantal recidiverende jongeren is in 2011 lager dan in 2010.
Bron: Ketenregistratiesysteem Veiligheidshuis²⁴

Indicatoren doelstelling 9:

- Het aantal zeer actieve veelplegers is in 2011 lager of gelijk aan het aantal in 2010²⁵.
Bron: Politiegegevens
- Het aantal recidiverende ISD-ers is in 2011 lager dan in 2010²⁶.
Bron: Ketenregistratiesysteem Veiligheidshuis

Noot 24 Op het moment van het samenstellen van dit jaaractieprogramma 2011 (maart 2010) is nog niet bekend wanneer het Ketenregistratiesysteem van het Veiligheidshuis operationeel is. De planning is op dit moment dat het systeem nog in 2010 zal gaan draaien. Mocht nu blijken dat deze planning niet haalbaar is, dan komt deze indicator te vervallen voor dit jaaractieprogramma.

Noot 25 Door de opzet van het Veiligheidshuis zullen er nog meer inspanningen worden gepleegd en aandacht worden besteed aan deze groep. Het kan dus zo zijn dat op korte termijn het aantal zeer actieve veelplegers stijgt. De verwachting is dan wel dat op langere termijn een daling zal optreden.

Noot 26 Op het moment van het samenstellen van dit jaaractieprogramma 2011 (maart 2010) is nog niet bekend wanneer het Ketenregistratiesysteem van het Veiligheidshuis operationeel is. De planning is op dit moment dat het systeem nog in 2010 zal gaan draaien. Mocht nu blijken dat deze planning niet haalbaar is, dan komt deze indicator te vervallen voor dit jaaractieprogramma.

4.2 Veiligheidshuis

Acties VHR

Gemeentelijke bijdrage aan het Veiligheidshuis	
Beschrijving	<p>Eind 2009 is in het arrondissement Haarlem gestart met een Veiligheidshuis. In het Veiligheidshuis werken verschillende organisaties samen die bij veiligheid en handhaving zijn betrokken en die nu letterlijk onder één dak de werkzaamheden verrichten. Doel van deze nauwe samenwerking is het naadloos op elkaar laten aansluiten van preventie, repressie en nazorg. De partners in het Veiligheidshuis doen dit door hun werkzaamheden en inzet te coördineren en op elkaar af te stemmen. Hierbij worden zowel bestaande als nieuw gecreëerde samenwerkingsverbanden ingezet.</p> <p>Samenwerkingsverbanden die worden ingezet, zijn: de aanpak zeer actieve veelplegers, de aanpak van jeugdige delinquenten (18-), en de justitiële aanpak van Huiselijk Geweld. Dit betreft het Justitieel Casusoverleg (JCO-J) waarin de afdoening van alle processen verbaal die zijn opgemaakt tegen jongeren tussen de 12 en 18 jaar worden besproken, het trajectberaad (nazorg jeugdigen uit detentie), het Justitieel Casusoverleg Huiselijk Geweld (JCO-HG) en het Justitieel Casusoverleg Veelplegers (JCO-V).</p> <p>Daarnaast is de regionale nazorgcoördinatie ten behoeve van de nazorg aan volwassen ex-gedetineerde burgers en zeer actieve veelplegers, waaronder degenen die uit ISD komen, in het Veiligheidshuis onderbracht. De nazorg aan zeer actieve veelplegers en ISD-ers wordt vanuit het veiligheidshuis geregisseerd en gemonitord in het Gemeentelijk Casusoverleg Nazorg (GCO).</p> <p>In het veiligheidshuis is een ketenmanager werkzaam die functioneert namens alle betrokken organisaties en gemeenten. De ketenmanager is verantwoordelijk voor de dagelijkse aansturing van de medewerkers in het Veiligheidshuis en voor de praktische invulling en uitwerking van prioriteiten en daarbij horende werkprocessen. Tevens fungeert de ketenmanager als eerste escalatieniveau en signaleert de ketenmanager knelpunten in beleid en/of aanbod en neemt stappen om deze knelpunten op te lossen c.q. in te brengen in de juiste gremia. De ketenmanager is formeel in dienst van de gemeente Haarlem en wordt in 2011 gefinancierd uit de gezamenlijke bijdragen van de gemeenten in de regio aan het Veiligheidshuis.</p>
Doel	Een betere afstemming tussen preventie, repressie en nazorg op het gebied van jeugd, zeer actieve veelplegers, ex-gedetineerden en huiselijk geweld met als doel een afname van recidive. Het verbeteren van de relatie tussen strafrechtketen en zorg.
Looptijd	2011
Budget	Bijdrage gemeente Haarlem aan het Veiligheidshuis: € 80.000

Gemeentelijke inzet in het Veiligheidshuis

Beschrijving

Bij elk van de bovengenoemde overleggen in het Veiligheidshuis zijn vanuit het lokale zorgveld en vanuit de gemeente verschillende organisaties en afdelingen betrokken. Omdat het echter onmogelijk is om vanuit al deze verschillende partijen een vertegenwoordiger plaats te laten nemen in het Veiligheidshuis, wordt er gewerkt met 'informatiemakelaars' vanuit de gemeente(n).

Voor jeugdzaken is dit de gemeentelijk coördinator Jeugd van de gemeente Haarlem. Deze functionaris vormt de spin in het web van de zorgstructuur voor jongeren van 12 t/m 23 jaar. De coördinator schuift structureel aan bij de drie jeugdgroepoverleggen (JGO's) en bij het Trajectberaad (voor jongeren die na detentie terugkeren in Haarlem) in het Veiligheidshuis. Ook is deze functionaris voorzitter van zowel het Netwerk 12+ als het Risico Overleg Jeugdigen in het Veiligheidshuis.

In 2010 is een start gemaakt met het Netwerk 12+. Binnen de sluitende aanpak is gekozen om met diverse zorgpartners casussen te bespreken van jongeren met zorgsignalen op meerdere leefgebieden, die niet in een ander casuoverleg besproken worden. Er is actief afstemming gezocht met de casuoverleggen Jeugd in het Veiligheidshuis en met de Centra voor Jeugd en Gezin in Haarlem. In 2011 wordt op basis van de evaluatie van de werkwijze en de resultaten van 2010, bekeken in welke vorm en met welke functie het Netwerk 12+ in Haarlem geconsolideerd kan worden. Een en ander is afhankelijk van de doorgemaakte ontwikkelingen van de Centra van Jeugd en Gezin, het Veiligheidshuis en de verwijzindex Risicojongeren 'Verken'.

De rol van informatiemakelaar voor de nazorg van ex-gedeteneerden wordt regionaal vormgegeven door de regionale coördinator Nazorg. Deze regionale coördinator is in dienst bij de gemeente Haarlem (Haarlem is centrumgemeente) en regisseert vanuit het Veiligheidshuis de ketensamenwerking met de justitiepartners (te weten de Dienst Justitiële Inrichtingen, Reclasseringsorganisaties en OM) en de regiogemeenten ten behoeve van de nazorg aan ex-gedeteneerde burgers in Kennemerland. In hoofdlijnen betreft dit het proces van signaleren tot en met toeleiden naar de gemeente van herkomst voor de uitvoering van de nazorg.

Vanuit het Gemeentelijk Casuoverleg Nazorg wordt de nazorg aan zeer actieve veelplegers en ISD-ers geregiseerd. Nadat in 2010 gestart is met een verbetertraject voor ISD-ers worden in 2011 ook de nazorgplannen van zeer actieve veelplegers met een scenario 3 en 4 besproken. Een goede overdracht met het Justitieel Casuoverleg Veelplegers (JCO-V) is hierbij van groot belang. De voorzitter van het GCO en het JCO stemmen maandelijks op casusniveau met elkaar af. De lijnen naar de Brede Centrale Toegang (BCT) en de lokale zorgnetwerken zijn kort en effectief. Doel is in 2011 een sluitend overzicht te hebben van alle ISD-ers in de regio Kennemerland. Een adequate registratie van de benodigde inzet op de verschillende leefgebieden is hierbij van belang. Hierdoor ontstaat een helder beeld of er voor deze doelgroep voldoende passende interventies beschikbaar zijn. Daarnaast wordt in 2011 samen met de BCT verder invulling gegeven aan dwang en drangtrajecten voor zeer actieve veelplegers die zorgmijdend zijn.

Kortom; de coördinatoren regisseren de ketensamenwerking met justitiepartners en de (regio)gemeenten (waaronder de lokale zorgnetwerken) ten behoeve van de verschillende doelgroepen en monitoren uitgezette acties op casusniveau.

	<p>In 2010 en 2011 wordt de gemeentelijk coördinator Jeugd gefinancierd vanuit VHR. Deze financiering loopt eind 2011 af. In 2011 is het van belang om het functioneren en de rol van de gemeentelijk coördinator Jeugd te evalueren met alle betrokken partijen. De verwachting is dat de functie een waardevolle aanvulling is binnen de zorgstructuur, met name om de doorstroom en de samenwerking binnen de keten te bevorderen. In de loop van 2011 zal VHR met de belanghebbende partners, waaronder de gemeentelijke afdelingen JOS, WWZG en SZW, kijken onder welke voorwaarden en met welke middelen de functie van gemeentelijk coördinator Jeugd kan worden ingebed in het structurele zorgaanbod in de gemeente Haarlem.</p> <p>De regionale coördinatie van de nazorg (1fte regionale coördinator Nazorg en 1 fte administratieve ondersteuning) wordt tot en met 2011 gefinancierd vanuit additionele middelen vanuit het Ministerie van Justitie. Dit bedraagt voor Kennemerland € 137.846. Het is van belang dat - net als bij de gemeentelijk coördinator Jeugd - ook het functioneren van de regionale coördinator Nazorg in 2011 wordt geëvalueerd met de regiogemeenten en andere ketenpartners. De verwachting is dat de functie een waardevolle aanvulling is, met name om de nazorgvraag te verduidelijken, een betere afstemming met de lokale zorgnetwerken te verbeteren en samenwerking in de keten te bevorderen. In de loop van 2011 zal VHR met de regiogemeenten bespreken onder welke voorwaarden en met welke middelen de functie van regionaal coördinator Nazorg kan worden ingebed in de structurele formatie van het Veiligheidshuis Kennemerland.</p>
Doel	Een betere afstemming tussen preventie, repressie en nazorg op het gebied van jeugd, zeer actieve veelplegers, ex-gedetineerden en huiselijk geweld met als doel een afname van recidive. Het verbeteren van de relatie tussen strafrechtketen en zorg.
Looptijd	2010-2011
Budget	Inzet gemeentelijk coördinator Jeugd (1 fte): € 62.000 Inzet regionaal coördinator Nazorg (1 fte) en administratieve ondersteuning (1fte): € 137.846 (subsidie ministerie).

4.3 Gemeentelijk zorgaanbod

Acties VHR

Geïntegreerde Aanpak Verslaving & Overlast (GAVO)	
Beschrijving	<p>In 2010 is door Palier (verslavingsreclassering) gestart met de invoering van GAVO. GAVO is een 'hybride' vorm van reclasseringswerk en intensief casemanagement voor een groep zeer actieve veelplegers met verslavings- en/of psychiatrische problematiek en ten behoeve van de nazorg aan ISD-ers. Een tweede doel is het verbeteren van de leefomstandigheden van de (voor GAVO geselecteerde) zeer actieve veelplegers met een chronische verslaving. De doelgroep wordt gevormd door zeer actieve veelplegers waaronder ISD-ers met een langdurig verslavingsprobleem en problemen op meerdere leefgebieden: huisvesting, inkomen, schulden, dagbesteding en werk. Niet zelden is er sprake van psychische problematiek en een (zeer) lage intelligentie. Vaak zijn de cliënten niet in staat om zelfstandig zaken te regelen die bij een gewoon bestaan behoren. Zo recidiveerde in 2009 70% van het aantal uitgestroomde ISD-ers na het einde van de maatregel.</p> <p>De resultaten van GAVO worden gemonitord aan de hand van recidivecijfers. Eind 2010 wordt de voortgang van GAVO door WWGZ en VHR</p>

Geïntegreerde Aanpak Verslaving & Overlast (GAVO)	
	geëvalueerd. De kosten voor GAVO bedragen voor VHR € 80.000 per jaar.
Doel	Het verminderen van de verslavingsgerelateerde overlast in de vorm van crimineel gedrag. Een tweede doel is het verbeteren van de leefomstandigheden van de (voor GAVO geselecteerde) zeer actieve veelplegers met een chronische verslaving.
Looptijd	2011
Budget	€ 80.000

Casemanagement vrijwillige nazorg ex-gedetineerden Jong Volwassenen	
Beschrijving	<p>Jaarlijks stromen rond de 350 Haarlemmers uit detentie. Een derde daarvan is jonger dan 27 jaar. Een deel van hen is reeds meerdere keren gedetineerd geweest en zijn hun criminele carrière reeds voor hun 18e gestart. Kenmerkend is dat de detentieperiode van jongvolwassenen vaak kortdurend is.</p> <p>De groep jongvolwassen ex-gedetineerden komt via het regionale coördinatiepunt nazorg in het Veiligheidshuis in beeld. In het Veiligheidshuis wordt onderzocht of de jongere reeds bekend is, bijvoorbeeld als minderjarige veelpleger of uit de groepsaanpak.</p> <p>Aangezien de groep jongvolwassen ex-gedetineerden vrij groot is in Haarlem gaat de afdeling VHR in samenwerking met de regionaal coördinator nazorg en de afdelingen JOS en WWGZ concrete voorstellen doen over welk aanbod nodig is voor deze groep.</p>
Doel	Het verminderen van recidive onder jongvolwassenen en het bieden van maatschappelijk perspectief aan jongeren.
Looptijd	2011
Budget	Inzet capaciteit VHR

Jongvolwassen meerplegers	
Beschrijving	<p>Wanneer een jeugdige veelpleger 18 jaar wordt raakt hij of zij een lange tijd buiten beeld bij het bereiken van de 18 jarige leeftijd. Immers een jongere (18-) staat op de lijst bij meer dan 3 Processen Verbaal (PV's) en een volwassene bij meer dan 10 PV's. De ervaring leert dat het grootste deel van de jongvolwassenen stopt met het plegen van strafbare feiten. Zij komen niet meer terecht op de lijst volwassen zeer actieve veelplegers. Echter een deel van hen zet hun criminele carrière voort en blijft strafbare feiten plegen. Om te voorkomen deze jeugdige veelplegers buiten beeld raken als jongvolwassen meerpleger, wordt in het Veiligheidshuis Kennemerland een speciale aanpak jongvolwassen meerplegers ontwikkeld.</p> <p>In 2010 heeft het accent hierbij voornamelijk gelegen op de ontwikkeling en implementatie van de justitiële aanpak. Er zijn afspraken gemaakt rond de overdracht van informatie tussen de jeugdreclassering (BJZ) en Reclassering Nederland. Ook wordt in het Justitieel Casusoverleg Veelplegers de lijst Jongvolwassenen Meerplegers besproken en gemonitord. Daarnaast is de aanpak bij justitieel contact en bij bewaring en schorsing verder uitgewerkt.</p>

Jongvolwassen meerplegers	
	Gezien de gemeentelijke taken en verantwoordelijkheden op het gebied van de WIJ en de WMO staat voor 2011 de aansluiting op de gemeentelijke aanpak centraal. Onder regie van VHR zal in nauwe samenwerking met de gemeentelijke afdelingen JOS, WWGZ en SZW verder worden gewerkt aan de ontwikkeling van een sluitende persoonsgerichte aanpak voor deze doelgroep. Vanzelfsprekend hierbij is de aansluiting op de nazorg aan jeugdigen (Trajectberaad), het Risico Overleg Jeugdigen en het Netwerk 12+ van groot belang.
Doel	Afname van het aantal jongvolwassen meerplegers.
Looptijd	2011
Budget	Personele inzet VHR

Acties interne partners

Huiselijk geweld	
Beschrijving	<p>In 2009 is de implementatienota beleid huiselijk geweld in de veiligheidsregio Kennemerland vastgesteld. De hierin opgenomen ambities worden in de periode 2010-2012 uitgerold. Belangrijke speerpunten zijn onder andere:</p> <ul style="list-style-type: none"> • het samenvoegen van alle bestaande convenanten tot een convenant huiselijk geweld voor de zorgketen. Hierin wordt verbinding gezocht met het convenant huiselijk geweld voor de strafrechtketen. Het doel van het convenant huiselijk geweld voor de zorgketen is uiteraard een regionale integrale aanpak van huiselijk geweld in samenwerking met welzijn en zorg, GGD en regionale hulpverleningsinstanties. • het samenvoegen van de functie van het Steunpunt Huiselijk Geweld Kennemerland (door Kontext) en de uitvoering van het crisis- en casemanagement in het kader van de Wet Tijdelijk Huisverbod (door de GGD). In het laatste kwartaal van 2010 wordt het SHG Kennemerland 'nieuwe stijl' na een onderhandse aanbestedingsprocedure bij een organisatie belegd waarna dit in 2011 verder gestalte dient te krijgen. <p>Behalve huiselijk geweld, waaronder eengerelateerd geweld, kunnen ook kinderen die getuige zijn van huiselijk geweld en slachtoffers van pooierboys terecht bij het SHG Kennemerland. Het SHG Kennemerland zal ook casemanagement voor de niet-huisverboden gaan uitvoeren. Daarnaast worden samen met de regiogemeenten twee preventieprogramma's ('Loving me, loving you' en 'Van huis uit') uitgerold en wordt nieuw campagnemateriaal ontwikkeld.</p> <p>Wat betreft de aanpak kindermishandeling is 2010 het laatste jaar dat er middelen zijn voor de RAAK-aanpak (Regionale Aanpak Kindermishandeling). Dit betekent dat deze methode vanaf 2011 gezamenlijk door alle ketenpartners in het reguliere werk in zowel de Centra voor Jeugd & Gezin als in de aanpak huiselijk geweld dient te zijn ingebed."</p>
Doel	Het tegengaan van huiselijk geweld en kindermishandeling.
Projectleider/eigenaar	Gemeente Haarlem, WWGZ en JOS

4.4 Signalering en preventie

In de kern gaat het in dit actieprogramma om het creëren van een veilige stad en omgeving voor alle inwoners van Haarlem. Het bestrijden van het negatieve staat hierbij centraal: de aandacht gaat sterk uit naar maatregelen voor overlastgevers en criminelen en in mindere mate naar interventies die plaatsvinden voordat er problemen zijn. Met name voor jeugdigen geldt echter dat voorkomen beter is dan genezen. Vanuit onder andere de afdelingen JOS en WWGZ wordt hier veel op geïnvesteerd vanuit het algemene jeugdbeleid en de jeugdgezondheidszorg. Vanuit de afdeling VHR wordt in dat kader actief bijgedragen aan de Verwijsindex Risicjongeren (VIR). Daarnaast wordt geïnvesteerd in signalering en preventie van polarisatie en radicalisering.

4.4.1 Vroegsignalering

Acties interne partners

Ketenaanpak Pooierboys	
Beschrijving	In het voorjaar van 2009 is een onderzoek uitgevoerd genaamd 'Uitbuiting door Loverboys in Kennemerland'. Uit dit onderzoek kwam naar voren dat in 2008 25 meisjes het slachtoffer zijn geworden van een zogenoemde pooierboy. Daarnaast werd in nog eens 38 gevallen vermoed dat er sprake was van uitbuiting door een pooierboy. De gemeente Haarlem heeft in opdracht van de regionale driehoek een projectgroep geformeerd (zomer 2009) met betrokkenen van onder andere GGD, politie, Openbaar Ministerie, Advies en Meldpunt Kindermishandeling, gemeente Haarlem, gemeente Haarlemmermeer, Bureau Jeugdzorg en Raad voor de Kinderbescherming. In september 2009 is een startbijeenkomst gehouden met betrokkenen uit het veld om input te krijgen voor de ketenaanpak Pooierboys. In de projectgroep is een ketenaanpak Pooierboys ontwikkeld met een centraal meldpunt. De ketenaanpak Pooierboys sluit op onderdelen aan bij de aanpak huiselijk geweld en het nieuwe steunpunt dat er naar alle waarschijnlijkheid in september 2010 zal zijn. Naast het centrale meldpunt worden 20 trajecten gereserveerd voor de slachtoffers van Pooierboys. Dit zijn trajecten die het slachtoffer begeleiden naar de juiste hulp. De ketenaanpak Pooierboys wordt een onderdeel van de ketenaanpak huiselijk geweld en de justitiële aanpak krijgt in de tweede helft van 2010 een plek in het veiligheids-huis.
Doel	Afname slachtofferschap door pooierboys.
Projectleider/eigenaar	Gemeente Haarlem

Verwijsindex Risicjongeren	
Beschrijving	<p>Risicjongeren hebben complexe problemen die hun persoonlijke ont-plooiing en maatschappelijke ontwikkeling belemmeren. In de jeugdke-ten proberen veel verschillende instellingen de risicjongeren hierbij ondersteuning te bieden. Uit rapporten van de inspectie Jeugdzorg blijkt echter dat de instanties onvoldoende samenwerken en de beschikbare informatie niet altijd uitwisselen. Zo hebben jongeren vaak met ver-schillende instellingen te maken, waarvan sommige lokaal en andere regionaal zijn georganiseerd waardoor deze instanties vaak van elkaar niet weten welke problemen er spelen en op welke manier hulp wordt geboden. De privacywetgeving stelt bovendien strenge eisen aan de manier waarop cliëntinformatie wordt geregistreerd en uitgewisseld.</p> <p>In dat kader is de Verwijsindex Risicjongeren ontwikkeld. Een ver-wijsindex voor risicjongeren is een risicosignaleringssysteem dat risi-comeldingen van jongeren tot 23 jaar registreert als ze in contact komen met één van de organisaties in de jeugdketen. Het systeem meldt alleen dat iemand is aangemeld door een bepaalde organisatie, maar geeft in verband met de privacy verder geen inhoudelijke dossierinformatie. Als er over een jongere twee of meer meldingen zijn, dan is er sprake van een 'match'.</p> <p>Dankzij de melding van de match kunnen de betrokken instellingen vervolgens hun hulpverlening afstemmen. De verwijsindex is op zich dus alleen een meldingssysteem dat meldingen doorgeeft aan de aange-sloten organisaties. Om de hulpverlening vervolgens aan te laten slui-ten, maken alle betrokken organisaties onderling aanvullende afspraken over de uitwisseling van gegevens, regievoering en de afstemming van die hulpverlening.</p> <p>In de Verwijsindex worden de vier belangrijkste ketens rondom jeugd gekoppeld: zorg, onderwijs, justitie en werk & inkomen. In dat kader is ook de groepsaanpak aangesloten op het systeem. Praktisch betekent dit dat een jongere wordt aangemeld als hij of zij geregistreerd begeleid wordt door het Jeugdinterventieteam.</p>
Doel	Het verbeteren van de informatiepositie over risicjongeren teneinde hen een zo effectief mogelijke hulp te kunnen bieden.
Projectleider/eigenaar	Gemeente Haarlem, afdeling JOS

4.4.2 Polarisatie en radicalisering

De afgelopen jaren heeft frustratie over de Nederlandse 'multiculturele' samenleving bij zowel autochtone als allochtone inwoners zich gemanifesteerd als een breed sociaal-maatschappelijk probleem. Interetnische spanningen zijn een bedreiging voor de cohesie in de samenleving.

Polarisatie kan zich op verschillende manieren uiten: afstand tussen groepen, segregatie, negatieve beeldvorming en een negatieve houding over en weer, pesten, discriminatie, vandalisme, intimidatie, racisme, en geweld. Radicalisering hangt samen met polarisatie, maar moet hier wel van worden onderscheiden. Radicalisering verwijst namelijk naar een ideologische en doelgerichte dimensie, die bij polarisatie niet (per definitie) aanwezig is. Radicalisering is hiermee veel meer dan polarisatie (ook) een bedreiging voor de democratische rechtsorde.

In Haarlem is in 2005 door de Stedelijke Adviesraad Multiculturele Stad Haarlem (SAMS) onderzoek gedaan naar de maatschappelijke participatie en sociale cohesie in Haarlem.²⁷ In het onderzoeksrapport dat daaruit voortkwam, wordt geconstateerd dat de situatie in Haarlem relatief gemoedelijk is: er hebben zich kleine incidenten voorgedaan, maar deze hebben zich niet ontwikkeld tot interetnische spanningen. Dit wil echter niet zeggen dat er in de toekomst geen incidenten kunnen plaatsvinden of dat er geen etnische spanningen zijn of kunnen ontstaan. In 2007 is er in dat kader een actieplan opgesteld vanuit de afdeling VHR. Tot nog toe is de uitwerking van de acties uit dit plan echter achterwege gebleven, omdat de noodzaak daartoe ontbrak.

Inmiddels zijn er echter signalen dat ook in Haarlem de spanningen toenemen. Dat idee wordt bevestigd door de uitkomsten van een digipanel onderzoek onder bijna 300 jongeren in 2009, waaruit bleek dat maar liefst 89% van de jongeren een toename van dergelijke spanningen waarneemt.

Daarom wordt er in 2010 vanuit de afdeling Veiligheid & Handhavingsregie geïnvesteerd op acute interventies bij incidenten, maar is het voornemen ook om de partners en organisaties die rechtstreeks met de jongeren te maken hebben te ondersteunen in het meer systematisch en structureel signaleren van polarisatie en radicalisering en indien nodig in te grijpen.

Acties VHR

Investeren in jeugd & identiteit	
Beschrijving	Er worden gesprekken georganiseerd naar aanleiding van concrete voorvallen die de dreiging van radicalisering van jongeren en de polarisatie vergroten. Relevante partijen zijn buurthuizen, scholen, migrantenorganisaties en moskeeën. Deze ad hoc georganiseerde gesprekken vormen een aanvulling op de reguliere contacten van de gemeente die met diverse partijen worden georganiseerd om radicalisering en polarisatie te voorkomen en bestrijden.
Doel	Vermindering van de kans op polarisatie en radicalisering onder jongeren.
Looptijd	Structureel
Budget	Inzet capaciteit VHR

Awareness–systematiek voor professionals	
Beschrijving	Om ervoor te zorgen dat polarisatie, radicalisering en extremisme/activisme, mocht het zich voordoen, vroegtijdig worden gesignaleerd (en interventies nog goed mogelijk zijn), is het noodzakelijk hier in de bestaande structuren aandacht aan te besteden en daar de randvoorwaarden voor te scheppen. Het gaat dan om de netwerken rondom school en jongerenwerk, maar ook om de relaties met bijvoorbeeld moskeeën. Medio 2009 is besloten om dit regionaal op te pakken en te starten met Awareness-/signaleringstrainingen voor sleutelpersonen uit de regiogemeenten. Het streven is om in 2010 medewerkers van de gemeenten en externe sleutelfiguren (waaronder jongerenwerkers) deze training te laten volgen. Naast deze trainingen is het ook van belang dat de signalen op de juiste wijze worden opgepakt en worden afgehandeld. Bij de trainingen staat dan ook de informatieroute centraal met de daarbij behorende partijen. Daarna zal bekeken worden, mede op basis van de onderzoeksresultaten van een verkennend onderzoek door het COT, welke specifiek voor Haarlem aanvullende maatregelen nodig zijn.
Doel	Vroegtijdig kunnen signaleren van polarisatie, radicalisering en extremisme/activisme.
Looptijd	2009-2011
Budget	Inzet personele capaciteit afdeling VHR

5 Indicatoren en brongegevens

5.1 Aard en kwaliteit van de brongegevens

Het format van dit jaaractieprogramma voor 2011 is hetzelfde als het format voor het jaaractieprogramma 2010. In 2011 zijn echter enkele belangrijke bronnen, waar de indicatoren uit zijn afgeleid, veranderd:

- 1 Het bedrijfsprocessensysteem (BPS) van de politie is vervangen door het systeem Basisvoorziening Handhaving (BVH).
- 2 In 2007 is de (gecombineerde) "Leefbaarheids- en Veiligheidsmonitor" voor de gemeente Haarlem voor het laatst afgenomen. De indicatoren voor de programmabegroting 2010-2014 (Programma 2 Veiligheid, Vergunningen en Handhaving) die hieruit afkomstig waren, zijn nu overgeheveld naar het Omnibusonderzoek.

Met deze veranderingen in het achterhoofd zijn voor dit actieprogramma nieuwe indicatoren geformuleerd. Uiteindelijk is gebruik gemaakt van de volgende bronnen:

- Omnibusonderzoek
- Politiegegevens:
 - aangiften;
 - meldingen;
 - overige registraties.
- JeugdDigipanel en VIOS-onderzoek
- Ketenregistratie Veiligheidshuis

Omnibusonderzoek

Met het Omnibusonderzoek houdt de gemeente al sinds 1993 de vinger aan de pols van de Haarlemse samenleving. Ieder jaar peilt de Omnibus de mening van de bevolking, met vragen over de meest uiteenlopende onderwerpen. Ook worden er vragen voorgelegd over de bestrijding van overlast en criminaliteit in de wijk. In juni 2011 verschijnt de Omnibus 2010 van de gemeente Haarlem. Met behulp van de Omnibus wordt elk jaar een meting uitgevoerd onder een representatieve groep bewoners (ongeveer 2000) van Haarlem. Op deze manier kunnen er op het niveau van de drie stadsdelen representatieve uitspraken worden gedaan.

Voordeel van enquêtes is dat deze minder gevoelig zijn voor registratie-effecten dan politiecijfers. Een ander voordeel van enquêtes is dat ze informatie leveren over voorvallen die nauwelijks in politieregistraties terechtkomen, zoals verbale agressie, groepjes rondhangende jongeren en dergelijke. Het nadeel van enquêtes is dat bepaalde geheugeneffecten van de respondenten van invloed zijn op de uitkomsten. Zo weet niet iedereen zich exact te herinneren of hij nu in het afgelopen jaar slachtoffer is geworden van een voorval of dat het voorval anderhalf jaar geleden plaats vond. Al met al vormt de Omnibus een goede bron voor indicatoren. De vragen over slachtofferschap van overlast en criminaliteit zijn dezelfde als die in 2007 werden gesteld in de 'oude' Haarlemse leefbaarheids- en veiligheidsmonitor. De uitkomsten van het Omnibusonderzoek kunnen dus worden vergeleken met die van de Haarlemse leefbaarheids- en veiligheidsmonitor.

Politiecijfers

Politiecijfers hebben als voordeel dat ze tamelijk 'hard' zijn: geheugeneffecten spelen minder een rol dan in enquêtes en de definitie van incidenten is in de loop der jaren redelijk uniform. Daarnaast zijn politiecijfers vrij gemakkelijk en snel op te vragen. Het gebruik van politiecijfers heeft echter als nadeel dat ze alleen delicten bevatten waar melding of aangifte van is gedaan of die door de politie zelf zijn opgemerkt. Het 'dark figure'

kan zeer groot zijn. In de Rijksmonitor Veiligheid van 2006 bleek dat de meldings- en aangiftebereidheid per delict sterk verschillen. Van alle geweldsdelicten werden er drie op de tien gemeld, van vermogensdelicten werd de helft gemeld. Van vandalismedelicten werd ruim een kwart gemeld. Bij een deel van deze meldingen is het ook tot een onderkend document gekomen. Het is een bekend verschijnsel dat het aantal meldingen en aangiften stijgt als de politie meer aandacht besteed aan een bepaald probleem. Zo is het aantal aangiften van huiselijk geweld fors gestegen sinds daar meer maatschappelijke commotie over is ontstaan. Dat is vaak moeilijk uit te leggen aan politiemensen, maar dat is goed nieuws. Hoe meer meldingen en aangiften, hoe beter de informatiepositie van de politie. Ongeveer hetzelfde geldt voor overlast; naarmate burgers meer het gevoel krijgen dat er iets met hun meldingen gebeurt, zullen zij vaker melden. Een bijkomend nadeel van de incidenten die door de politie worden geregistreerd als meldingen op specifieke locaties, is dat deze allerlei vormen van overlast bevatten (niet alleen overlast door dak- en thuislozen/verslaafden). Om deze informatie bruikbaar te maken, moet de registratie 'met de hand' door de politie worden geschoond. Kortom; politiecijfers kunnen bruikbaar zijn, maar ze moeten nooit 'kaal' worden gepresenteerd.

JeugdDigipanel en VIOS-onderzoek

In 2001 en 2008 vond op de Haarlemse scholen voor middelbaar onderwijs onderzoek plaats naar de veiligheidsgevoelens onder leerlingen en personeel. Een aantal vragen uit deze onderzoeken, die betrekking hebben op de ervaren veiligheid van leerlingen, zijn ook in het Haarlemse JeugdDigipanel gesteld. Op die manier is extra respons gegeneerd voor het VIOS-onderzoek. Een nadeel van deze bron is dat de leeftijdsverdeling in de totale respons scheef is. 11 tot en met 14-jarigen zijn oververtegenwoordigd en voor de 15-18 jarigen geldt het omgekeerde. Ook zijn leerlingen van het VMBO duidelijk ondervertegenwoordigd en voor VWO-leerlingen geldt het omgekeerde. Verder gelden dezelfde algemene voor- en nadelen zoals deze beschreven zijn bij het stukje over de landelijke veiligheidsmonitor.

Ketenregistratie Veiligheidshuis

In het ketenregistratie-systeem van het Veiligheidshuis wordt een 'klantenkaart' aangeemaakt voor iedereen die in het Veiligheidshuis besproken wordt. Bij jeugd zijn dit alle jongeren die met de politie in aanraking komen voor een strafbaar feit - inclusief alle Halt-verwijzingen en leerplichtzaken. In het kader van dit actieprogramma wordt het Ketenregistratie-systeem gebruikt voor cijfers over recidive bij jongeren. Met behulp van dit systeem moet het mogelijk zijn om te filteren of jongeren in een jaar (of in de toekomst over meerdere jaren) meerdere keren op de lijst staan. Is dat het geval, dan is er dus sprake van recidive. Op het moment van het samenstellen van dit jaaractieprogramma 2011 (april 2010) is nog niet bekend wanneer het Ketenregistratiesysteem van het Veiligheidshuis operationeel is. De planning is dat het systeem nog in 2010 zal gaan draaien.

5.2 Overzicht doelstellingen en indicatoren

We hebben alle doelstellingen en indicatoren op een rij gezet in de onderstaande tabel:

Hoofddoelstelling	Doelstelling	Indicatoren	Bron
Minder overlast en verloedering	Afname van jongerenoverlast	Het percentage inwoners dat in 2011 aangeeft dat overlast van groepen jongeren 'vaak' voorkomt is kleiner dan 19% (percentage 2007)	Omnibusonderzoek
		In 2011 is het aantal hinderlijke jeugdgroepen (shortlist), kleiner of gelijk aan 16 (aantal in 2009)	Politiegegevens
		In 2011 wordt er door de politie minder jongeren aangehouden voor overlast dan in 2010	BVH systeem politie
	Afname overlast binnenstad	Handhaving of vermindering van het aantal aangiften en meldingen van uitgaansgerelateerde delicten in 2011 ten opzichte van het aantal in 2010	BVH systeem politie
		Een daling van het aantal meldingen en incidenten van overlast (zoals drugsgebruik en drugshandel) in 2011 ten opzichte van 2010 in de directe omgeving van de opvanglocaties.	BVH systeem politie
		In 2011 is het percentage bewoners van het stadsdeel centrum dat aangeeft dat bepaalde vormen van overlast 'vaak voorkomen' lager dan het percentage in 2007	Omnibusonderzoek
	Minder overlastlocaties	Geen goede indicator beschikbaar	nvt
Afname van overlast en verloedering in wijken	Het percentage inwoners van Haarlem dat in 2011 aangeeft dat 'bekdadding van muren/gebouwen', 'rommel op straat', 'hondenpoep' en 'vermielingen van telefooncellen, bus- of tramhokjes' vaak voorkomt in de eigen woonbuurt is lager dan in 2010	Omnibusonderzoek	
		Het percentage bewoners dat aangeeft dat bepaalde vormen van overlast in de woonbuurt vaak voorkomt is in 2011 lager dan in 2007.	Omnibusonderzoek
Veiliger wonen, ondernemen en naar school	Veiliger wonen	Het percentage bewoners van Haarlem dat zich in 2011 in de eigen woonbuurt veilig voelt is hoger dan het percentage in 2010	Omnibusonderzoek
	Veiliger ondernemen	De zes KVO-trajecten die er in 2010 zijn, worden voortgezet in 2011	Registratie gemeente
	Veiligere school	Het percentage leerlingen van VO dat zich onveilig voelt is in 2011 lager of gelijk aan 8% (percentage in 2009)	JeugdDigipanel onderzoek
		Het percentage leraren van VO dat zich onveilig voelt is in 2011 lager of gelijk aan 4% (percentage in 2009)	JeugdDigipanel onderzoek
Minder delinquenten door een sluitende aanpak	Minder jeugddelinquenten	Het percentage leerlingen van VO dat slachtoffer is geworden van vandalisme, pesten, agressie/geweld en vermogensdelicten is in 2011 lager of gelijk aan het percentage in 2009)	JeugdDigipanel onderzoek
		Het percentage leraren van VO dat slachtoffer is geworden van vandalisme, agressie/geweld en vermogensdelicten is in 2011 lager of gelijk aan het percentage in 2009).	JeugdDigipanel onderzoek
	Minder veelplegers	Het aantal aangehouden jeugdige verdachten (12 - 17 jaar) is in 2011 lager of gelijk het aantal in 2010	Politiegegevens
		Het aantal recidiverende jongeren is in 2011 lager dan in 2010	Ketenregistratiesysteem Veiligheidshuis
		Het aantal zeer actieve veelplegers is in 2011 lager of gelijk aan 50 (aantal in 2009 was 54)	Politiegegevens
Het aantal recidiverende LSD-ers is in 2011 lager dan in 2010	Ketenregistratiesysteem Veiligheidshuis		

6 Financiën

Bij elk van de acties in dit programma zijn de benodigde middelen voor de uitvoering ervan weergegeven. Vaak is dat de inzet van personele capaciteit - wat uit reguliere budgetten wordt betaald - maar in een aantal gevallen zijn er aanvullend middelen nodig. In onderstaande tabel wordt op basis daarvan in beeld gebracht wat de financiële consequenties van het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011 zijn. Daarbij zijn nadrukkelijk alleen de kosten voor de afdeling VHR opgenomen – budgetten van andere afdelingen en organisaties zijn niet weergegeven. Ook zijn de middelen die structureel voor de uitvoering van veiligheid- en handhavingsprojecten worden uitgegeven, zoals 'Herriestoppers' en de "aanpak alcohol en drugs onder jongeren", niet in dit overzicht opgenomen. Er wordt door de afdeling VHR voorgesteld om voor de uitvoering van het actieprogramma Sociale Veiligheid 2011, € 1.129.500,- te reserveren.

Actie	Benodigd budget
Aanpak overlast en verloedering	€ 745.000
Jeugdinterventieteam	€ 300.000
Jeugdtoezicht	€ 50.000
Ontwikkelen extra aanpak betrokkenheid ouders	€ 45.000
Stichting HALT Kennemerland	€ 60.000
Actieprogramma uitgaan in Haarlem	€ 50.000
Aanpak overlastlocaties	€ 20.000
Handhaving afval	€ 220.000
Veilig wonen, ondernemen en naar school	€ 162.500
Buurtbemiddeling	€ 50.000
Politiekeurmerk veilig wonen	€ 60.000
Voortzetting Keurmerk Veilig Ondernemen	€ 52.500
Een sluitende keten	€ 222.000
Gemeentelijke bijdrage aan het Veiligheidshuis	€ 80.000
Gemeentelijke inzet Veiligheidshuis	€ 62.000
Geïntegreerde Aanpak Verslaving en Overlast	€ 80.000
Totaal	€ 1.129.500

Bijlagen

Bijlage 1 Afkortingen

Gemeentelijke afdelingen

VVH	-	hoofdafdeling Veiligheid, Vergunningen en Handhaving
VHR	-	afdeling Veiligheid en Handhavingregie
HOO	-	afdeling Handhaving Openbare Omgeving
HBO	-	afdeling Handhaving Bebouwde Omgeving
OV	-	afdeling Omgevingsvergunning
JOS	-	afdeling Jeugd, Onderwijs en Sport
SoZaWe	-	afdeling Sociale Zaken en Werkgelegenheid
WWGZ	-	afdeling Wonen, Welzijn en Gezondheid
WZ (GM)	-	hoofdafdeling Wijkzaken, afdeling gebiedsmanagement
O&S	-	Onderzoek en Statistiek

Partnerorganisaties

BJZ NH	-	Bureau Jeugdzorg Noord Holland
BCT	-	Brede Centrale Toegang
CCV	-	Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid
CJG	-	Centrum Jeugd en Gezin
COT	-	Instituut voor Veiligheids- en Crisismanagement
GGD	-	Gemeentelijke Gezondheids Dienst
JGZ	-	Jeugd Gezondheidszorg
OM	-	Openbaar Ministerie
RPC	-	Regionaal Platform Criminaliteitsbeheersing
RvdK	-	Raad voor de Kinderbescherming
SDO	-	Stadsdeelorganisatie (Dock, Haarlem Effect en Haarlem Centrum/Zuidwest)

Begrippen / Overlegvormen

GAVO	-	Geïntegreerde Aanpak Verslaving & Overlast
GCO	-	Gemeentelijk Casusoverleg Nazorg
JCO	-	Justitieel Casusoverleg
JGO	-	Jeugd Groepen Overleg
JIT	-	Jeugd Interventie Team
KVO	-	Keurmerk Veilig Ondernemen
PIV	-	Regionaal platform Integrale Veiligheid
RAAK	-	Regionale Aanpak Kindermishandeling
SVO	-	Samen veilig ondernemen
VIR	-	Verwijsindex Risicjongeren
WIJ	-	Wet Investeren in Jongeren
WMO	-	Wet Maatschappelijke Ondersteuning

Bijlage 2 Schematisch overzicht hoofddoelstellingen, doelstellingen en acties

Maatschappelijk effect en doelstellingen sociale veiligheid gemeente Haarlem

